МАШИНАСОЗЛАР ҒАЙРАТИ

Қишлоқ хўжалик машинасозлиги заводи социалистик Чирчиқ шаҳрининг илғор корхоналаридан ҳисобланади. Унинг кўп минг кишилик аҳил ва иноқ коллективи давлат плани ва социалистик мажбуриятларни бажаришда муттасил юксак кўрсаткичларга эришмоқда. Мусобақани авж олдириш, ишлаб чиқариш жараёнларини тинмай механизациялаш ва автоматлаштириш, прогрессив технология ва илғор иш усулларини қўлланиш машинасозлар меҳнати натижасининг самарали бўлишига ёрдам бермоқда.

Улар тўққизинчи беш йилликнинг сўнгги йилида ҳам катта-катта меҳнат зафарларини қучмоқдалар. Ярим йиллик маҳсулот реализация қилиш плани муддатидан бир неча кун олдин адо этилди. Шу давр мобайнида қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари учун 300 минг сўмликдан кўпроқ турли-туман машина-механизмлар, кўплаб эҳтиёт қисмлар етказиб берилди. Коллектив қўлидан чиқаётган агрегатлар, чет элларга ҳам юборилди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва республика Министрлар Советининг қишлоқ хўжалик меҳнаткашларига мурожаати машинасозлар куч-ғайратини янада авж олдириб юборди. Чунки, улар ҳам ўзларини пахтакор деб ҳисоблашади, ишлаб чиқараётган турли-туман машина-механизмлари билан мамлакатимиз пахтачилигини ривожлантиришга муносиб ҳисса қўшмоқдалар. Улар ўзларининг ана шу ҳиссаларини янада салмоқли бўлишига эришиш учун астойдил ҳаракат қилмоқдалар. Коллектив зиммасига янги ошириган мажбурият олди. Эндиликда эса эл-юрт олдида берилган ана шу ваъданинг тўла уддасидан чиқиш учун социалистик мусобақа байроғини янада баланд кўтармоқдалар.

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

22-ЙИЛ ЧИҚИШИ.

№ 127 (5476).

1 ИЮЛЬ СЕШАНБА

1975 ЙИЛ.

Баҳоси 2 тийин

БЕШ ЙИЛЛИК ПЛАН БАЖАРИЛДИ

Ангрендаги бинокорлик материаллари комбинати коллективи КПСС XXV съездини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олиш юзасидан бошланган социалистик мусобақага қўшилиб, зарбдор меҳнат вахтасида туриб ишламоқда. Областимиз шаҳар ва қишлоқларида қад кўтараётган турли ишлаб чиқариш объектлари, маданий-маиший муассасалар бинолари ва уй-жойлар қурилишига кўплаб цемент ва бошқа бинокорлик материаллари етказиб бераётган корхона ишчи-хизматчилари куни кеча ажойиб ғалабага эришдилар. Улар тўққизинчи беш йиллик планни муддатидан илгари барча техник-иқтисодий кўрсаткичлар бўйича шараф билан бажарилганлиги ҳақидаги рапортга имзо чекдилар.

Коллектив шу кунларда эришилган муваффақиятларни янада мустаҳкамлаш учун ҳормай-толмай меҳнат қилмоқда. Ишчилар ўз имкониятларини ҳисоблаб чиқиб, йил охиригача беш йиллик пландагидан ташқари 3,9 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилиш, пардозлаш ишларида фойдаланиладиган 42 минг тоннадан кўпроқ цемент ишлаб чиқаришга қарор қилдилар.

Ш. МИРАЛИМОВ.

САБЗАВОТ ТАЙЁРЛАШ ВА САВДОСИ ТУБДАН ЯХШИЛАНСИН

Ёз ноз-неъматлари билан шаҳарлар, районлар марказлари аҳолисини улар талаб қилган миқдорда деҳқончилик ва боғдорчилик маҳсулотлари билан таъминлаш сабзавот етиштирувчи деҳқонлардан, бу соҳада савдони ташкил этувчи ташкилотлардан ғоят сезгирликни, масъулиятни, ғамхўрликни, ҳалолликни талаб этади.

Сабзавотчиликка ихтисослаштирилган районларнинг дала меҳнаткашлари ўз зиммаларидаги ана шу ғоят муҳим вазифани шараф билан бажариш мақсадида ўтган йилнинг кузидан бери астойдил меҳнат қилмоқдалар. Шу сабабли теплицаларда, поёнсиз далаларда ҳосил мўл-кўл пишиб етилмоқда. Баҳор ва ёзнинг қурғоқ келганлиги, сувнинг ниҳоят даражада камчил бўлаётганига қарамай илғор сабзаваткор хўжаликларда ички имкониятлар, резервларни ишга солиш юзасидан амалий тадбирлар белгиланмоқда ва улар муваффақиятли ҳаётга татбиқ этилаётир.

Ҳозирги пайтда сабзаваткор хўжаликлар олдида эртаги экинлар ҳосилини тез ва сира нобуд қилмай йиғиб-териб олиш, уларнинг хиллари бўйича шаҳар меҳнаткашларига етказиб беришдек катта вазифа турибди. Лекин шуни айтиш керакки, ҳали бу соҳада бир қанча камчиликларга йўл қўйилмоқда. Кўпинча колхоз, совхозларнинг айби билан далада пишиб ётган маҳсулотни йиғиштириб олиш ва уни савдо тармоқларига жўнатиш ҳар хил баҳоналар билан суст бажарилаётир. Бунинг устига бир қанча савдо тармоқлари ходимлари тўппа-тўғри даладан маҳсулот олиб кетишни ва унинг ўз вақтида харидорга етказиб берилишини ташкил этишда нўноқлик қилиб қолмоқдалар. Эътиборсизлик, сабзавот савдосига нисбатан масъулиятни тўла ҳис қилмаслик, харидорлар талаб эҳтиёжини тўғри ҳисобга олабилмаслик оқибатида шундай фактлар содир бўлмоқдаки, шартнома бўйича колхоз, совхозлар даласида жўнатишга тайёрлаб қўйилган маҳсулотлар соатлаб, ҳатто кунлаб кечиктириб олиб кетилаётир.

Ёз фаслининг иккинчи ойи бошланганига қарамай ҳали ҳам кўпгина савдо дўкончаларида сабзи, пиёз, помидор ва шуларга ўхшаш зарур маҳсулотларнинг турлари етишмайди. Баъзан олиб келинган деҳқончилик маҳсулотлари дўконлар олдида тупроққа қоришиб ётади. Уларнинг сақланиши, сифатли ҳолда харидорга етказиб берилиши тўғрисида баъзи савдо ходимлари мутлақо қайғурмайдилар.

Усмон Юсупов номли саноат-аграр комбинатининг Чилонзор районига жойлашган фирманий магазинида ана шундай аҳвол содир бўлди. Келтирилган пиёз чала-чулпа сараланиб, истеъмол учун бемалол фойдаланилиши мумкин бўлган анчагина маҳсулот супуриндига қоришиб бир чеккага суриб ташланган. Махсус комиссия ана шу ерда аллақанча пиёз нобуд бўлиб ётганлигини аниқлади. Савдо ходимлари бу тўғрида қаттиқ огоҳлантирилдилар.

Сабзавот экинлари маҳсулоти тайёрлаш билан шуғулланувчи «Ташплодоовощ» бирлашмасини қониқарли ишлаяпти деб бўлмайди. Бу бирлашма раҳбарлари шаҳар меҳнаткашлари учун ҳар куни, ҳафтада, ўн кунда қанча маҳсулот зарурлигини аниқ билмайдилар. Улардан шу тўғрида қандай тадбирлар белгиланаяпти, деб сўрасангиз сабзаваткор районларнинг раҳбарлари ўз ихтиёрларида сотиш учун қанча маҳсулот борлигини бизга айтиб турмайдилар деб бўйниларидаги масъулиятни бошқалар зиммасига юклашга ҳаракат қиладилар. Тошкент шаҳар Собир Раҳимов районы «Пищеторги», сабзавот билан савдо қилувчи ташкилотлари ўртасида ҳамжиҳатлик йўқ. Бу ердаги саноат корхоналари, район меҳнаткашларини сабзавот билан таъминлашда ана шу икки ташкилот ўртасида кўпинча сансоларликка йўл қўйилади.

Яқинда область партия комитетининг бюро мажлисида сабзавот тайёрлаш ва унинг савдосини ташкил этиш масаласи кенг муҳокама қилинди. Шу нарса аниқ бўлдики, сабзавот етиштирувчи жуда кўп колхоз ва совхозларда айниқса, пиёз, сабзи, помидори белгиланган графикда жўнатилмаётир. Ҳали бу экинлар пишиб етилмаган баҳонаси билан савдо ташкилотлари ўртасида тузилган шартномалар ғоят қониқарсиз бажарилмоқда. Лекин ана шу ишга ихтисослаштирилган Калинин, Оржоникидзе, Оҳангарон, Бўстонлиқ районларидаги қатор хўжаликларда сабзавот экинлари парваришига, уларни йиғиб-териб олишга барча куч тўла сафарбар этилмаган. Кўп ҳолларда экинларни ўт босиб ётганлигини, сувсизликдан ҳосили тўкилиб кетаётганлигини кўриш мумкин. Бундай ачинарли аҳволни тезда бартараф этиш, энг муҳими сабзавот экинлари парваришини кучайтириш йўли билан маҳсулотни кўпайтириш тадбирларини амалга ошириш зарур.

Яна шу нарсани алоҳида таъкидлаш керакки, Тошкент ва областимиздаги бошқа саноат корхоналари аҳолиси учун мўлжалланган шу соҳадаги планларда белгиланиб қўйилган маҳсулотларнинг бир қисми савдогарчилик, олиб сотарлик йўли билан бошқа ёқларга олиб чиқиб кетилмоқда. Буни милиция, халқ контроли органлари яхши назорат қилмаётирлар. Ҳатто, алоқа бўлимлари орқали посилка қилиш йўли билан савдогарлар ва олиб сотарлар жуда кўп маҳсулотни ҳар хил шаҳарларга жўнатмоқдалар.

Тошкент шаҳар ички ишлар бўлими, халқ контроли комитети ва бошқа тегишли органлар сабзавот билан савдогарчилик қилишга, бу соҳадаги олиб сотарларга қарши қаттиқ кураш олиб боришлари зарур. Маҳаллий партия ва совет органлари маҳсулот етиштиришни кўпайтириш билан бирга унинг савдосини ташкил этиш юзасидан ўзлари белгилаган, республика, область партия ҳамда совет ташкилотлари талаб қилаётган даражада сабзавот савдосини яхшилаш учун кундалик назорат ўрнатишлари зарур.

Шаҳар партия комитетлари, ижроия комитетлари раҳбарлари ҳар куни бозорларда сабзавот билан савдо қилувчи магазинларда бўлишлари, у ердаги иш шароити, харидорларга бўлган муносабат, уларнинг талабини ҳисобга олган ҳолда бу соҳадаги ишни ташкил этишлари, сабзавот савдоси соҳасидаги талабларнинг бажарилмай қолишига йўл қўймасликлари талаб этилади.

Пойтахтимиз районлари территориясида сабзавот билан савдо қилувчи дўкон ва магазинларни, кўчма дўконларни кўпайтириш, бу соҳада бозорчалар ташкил этиш, у ерларда маҳсулотларнинг хиллари бўйича мўл-кўл ва сифатли ҳолда сотилишини ташкил этиш ҳозирги кундаги энг муҳим вазифалардандир.

Ёз фаслининг пишиқчилик кунларида маҳсулот сотишни ташкил қилиш билан бирга қиш ва эрта баҳор учун мева, сабзавот ва бошқа маҳсулотлар сақланишини етарли миқдорда бўлишини таъминлаш учун холодильник қурилмалари, катта омборлар қурилиши соҳасидаги ишларни кучайтиришимиз керак.

Меҳнаткашлар дастурхонини мўл-кўл қилиш учун шаҳар бозорларида, магазинларда сабзавотнинг ҳамма турлари ҳар куни мўл-кўл етказиб бериб турилсин. Бу соҳада аҳолига маданий савдо хизмати кўрсатиш янада яхшилансин. Пойтахтимиз аҳолиси деҳқонлар ва савдо ходимларидан ҳамиша миннатдор бўлишлари учун масъулиятни тўла ҳис қилган ҳолда ишлайлик.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ВА ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДА

ЛОЙИҲАЛАР СИФАТИ ЮКСАК ДАРАЖАДА БЎЛСИН

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг «Лойиҳа-смета ишини яхшилаш тўғрисида»ги 1969 йил 28 май қарори қандай бажарилаётганлигини қараб чиқдилар.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети мазкур қарорда лойиҳалаш ишини фан ва техниканинг энг янги ютуқларини тўла ҳисобга олиш асосида уюштириш вазифасини қўйдилар. Бундан мақсад қурилаётган ва реконструкция қилинаётган корхоналарнинг ишга туширилиш пайтига келиб техникавий жиҳатдан илғор бўлишларини, меҳнат унумдорлиги, ишлаб чиқаришнинг таннархи ва маҳсулотнинг сифати жиҳатидан юксак кўрсаткичларга эришиш, меҳнат шароити жиҳатидан эса замонавий талабларга муносиб бўлишини таъминлашдир.

Партия, совет, хўжалик, касаба союз ва комсомол ташкилотлари ана шу талабларни бажара бориб, республикада лойиҳа-смета ишини яхшилаш юзасидан кенг кўламда ташкилотчилик иши олиб бордилар.

Лойиҳа ташкилотлари ихтисослаштирилди ва йириклаштирилди, уларнинг ҳуқуқлари кенгайтирилди. Бу ташкилотлар замонавий электрон-ҳисоблаш техникаси ва асбоб-ускуналари билан таъминланди, улар учун ишлаб чиқариш бинолари қурилди ва қурилмоқда. Лойиҳачиларнинг меҳнатига ҳақ тўлаш шарт-шароитлари яхшиланди, лойиҳалар бош инженерларининг роли ва жавобгарлиги оширилди. Қорақалпоғистон АССРда ва республика областларида бир қанча йирик институтларнинг филиаллари ҳамда бўлимлари ташкил этилди. Институтларда лойиҳа тузишнинг прогрессив формалари жорий қилинмоқда, уларда малакали кадрлардан иборат барқарор коллективлар таркиб топди.

Буларнинг ҳаммаси лойиҳаларнинг техникавий даражаси, сифатини ва лойиҳачиларнинг меҳнат унумдорлигини ошириш, лойиҳа ишлари ҳажмини 1970 йилдагига нисбатан 1,6 баравар кўпайтириш имконини берди.

Республикада ишлаб чиқилган лойиҳаларга мувофиқ йирик корхоналар, ўз аҳамияти жиҳатидан ноёб бинолар ва саноатда, қишлоқ хўжалигида ҳамда шаҳар қурилишида замонавий талабларга жавоб берадиган иншоотлар қурилди ва қурилмоқда.

«Средазгипроводхлопок» институти ишлаб чиққан лойиҳаларга мувофиқ Мирзачўл комплекс тарзда ўзлаштирилмоқда. Мирзачўлни суғориш ва комплекс равишда дастлабки ўзлаштириш соҳасидаги прогрессив методларни ишлаб чиққанлиги ва жорий қилганлиги учун «Главсредазирсовхозстрой» ходимлари ва лойиҳачиларидан бир группаси Ленин мукофотини олишга сазовор бўлди. Бу институт ва «Узгипроводхоз» Аму — Бухоро ва Қарши каналлари, Тахиатош гидроузели каби ноёб иншоотларнинг лойиҳаларини тузиб берди.

«Средазтеплопроект» Тошкент институтининг лойиҳасига мувофиқ Ўрта Осиёда энг қудратли Сирдарё ГРЭСи қурилмоқда. Бу ерда лойиҳага кўра электр энергетика соҳасида фан ва техниканинг энг янги ютуқларидан фойдаланилади. Бу эса станциянинг лойиҳада белгиланган қувватларини муддатидан илгари ишга тушириш ва ўзлаштириш ҳамда станцияни қуриш учун сарфланадиган маблағларни тез қоплаш имконини беради.

(Давоми иккинчи бетда).

КАТТА ХИРМОН УЧУН

СОЛДАТСКОЕ. (Штатсиз мухбиримиздан телефон орқали.) Юқори ҳосилли Қуйи Чирчиқ районининг қишлоқ хўжалик меҳнатчилари республика партия ва ҳукуматининг мурожаатига жавобан шу кунларда дала ишлари суръатини кучайтириб, экинлар парваришини ҳар қачонгидан ҳам уюшқоқлик билан ўтказмоқдалар. Ўтган шанба куни мусобақадош Юқори Чирчиқ районы вакиллари район далаларида бўлиб, ана шуларни қайд қилдилар.

Қуйи Чирчиқ районы пахтакорлари бу йил ўз зиммаларига жуда катта мажбурият қабул қилганлар. Район бўйича ҳар гектар ердан 43 центнердан «оқ олтин» етиштирилиши зарур. Бу юксак мажбурият қишлоқ хўжалик маҳнатчиларидан жуда катта ғайрат билан меҳнат қилишни талаб этади. Юқори Чирчиқ районининг вакиллари райондаги барча хўжаликлар далаларини кўздан кечириб, бу йил ғўза кўчати ўтган йилгидан бирмунча сийрак эканлигини таъкидладилар. Бу эса ғўзаларни айниқса сифатли парвариш қилишни, шу кунларда қондириб суғориш, озиқлантириш ва айни вақтда зараркунанда ҳашаротлар тушишига йўл қўймасликни талаб этади.

Свердлов номли колхознинг 7-бригадасида, «ЎзССР беш йиллиги» совхозининг Мустафо Чачи номли бўлимида ғўзаларни суғоришга етарли эътибор берилмаётганлиги кўрсатилди. Бу совхозда 300 гектар ердаги ғўзанинг ривожи 10—15 кун кечикмоқда. Лекин шунга қарамай бу ғўзаларни алоҳида парвариш қилишга етарли аҳамият берилмаяпти. «Коммунизм» совхозининг Охунбобоев номли участкасида ҳам анчагина майдонларида суст ривожланаётган ғўзалар бор.

Мусобақадошлар район бўйича 20 та бригада далаларида зараркунанда ҳашаротлар пайдо бўлганлигини кўрсатдилар. Бу ҳашаротларга қарши тезда препаратлар билан ишлов бериш зарур.

Бу йилги шароитда ем-хашак етиштириш катта аҳамиятга эгадир. Шу боисдан Юқори Чирчиқ районида ҳар гектар ердан 100 гектардан маккажўхори дони етиштириш мажбурияти олинган. Қуйи чирчиқликлар ҳам бунга жавобан ҳар гектар ердан 90 центнер ўрнига 100 центнердан маккажўхори етиштиришга сўз бердилар. «Заря коммунизма» ва Ленин номли колхозларда беда пичани етиштириш яхши йўлга қўйилган. Бу хўжаликлар ҳар гектар ердан 200 центнердан беда пичани олишни мўлжалламоқдалар. Лекин «Победа» колхози ва «Коммунизм» совхозида беда ўрими чўзиб юборилмоқда. Ўрилган бедаларни ташиш ҳам пайсалга солинмоқда.

Мусобақадошлар районда деҳқончиликнинг барча тармоқлари билан танишиб, республика партия ва ҳукуматининг мурожаатига жавобан дала ишларини янада кучайтириш зарурлигини кўрсатдилар.

Текшириш якунлари Димитров номли колхоз клубида район партия-хўжалик ходимлари активида муҳокама қилинди. Мусобақадош район вакиллари сўзга чиқиб, ўз мулоҳазаларини сўзлаб бердилар. Район партия-хўжалик активида область партия комитетининг секретари М. Камолов нутқ сўзлади.

ҲАРБИЙ ОКРУГ БАЙРОҒИДА ОРДЕН

ОЛМАОТА, 30 июнь. (ТАСС мухбири). Бу ерда Ўрта Осиё ҳарбий округига Қизил Байроқ орденини топшириш маросими бўлиб ўтди.

Тантанали митингда мукофотни СССР Олий Совети Президиуми номидан КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзоси, СССР мудофаа министри, Совет Иттифоқи Маршали А. А. Гречко топширди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзоси, Қозоғистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Д. А. Кунаев, Қирғизистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Т. У. Усубалиев, Тожикистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ж. Р. Расулов округнинг шахсий составини табрикладилар ва яхши истаклар билдирдилар.

Шундан кейин округ қўшинлари, қўмондони, армия генерали Н. Г. Ляшченко, митингнинг бошқа иштирокчилари сўзга чиқиб, юксак мукофот учун КПСС Марказий Комитетига, СССР Олий Совети Президиумига, Совет ҳукуматига, шахсан КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневга қизғин миннатдорчилик изҳор қилдилар. Округ жангчилари шонли меҳнатда янгидан-янги муваффақиятларга эришадилар, КПССнинг XXV съездини муносиб кутиб оладилар, деб ишонтирдилар.

ЧОРВАДОРЛАР МУВАФФАҚИЯТИ

Чиноз районидаги Киров номли колхоз чорвадорлари чорва маҳсулотларини кўпайтириш, белгиланган планларни тўла ва ошириб бажариш учун курашмоқдалар. Яқинда улар давлатга 244 ўрнига 257,7 центнер гўшт, 1478 центнер сут сотиб ярим йиллик планни ошириб адо этдилар. Жун топшириш плани 117,1 процент бажарилди.

Шунингдек, райондаги С. Раҳимов номли, Энгельс номли, «Ўзбекистон ССР 30 йиллиги», «Қизил Октябрь» колхозлари чорвадорлари ҳам ярим йиллик планни бажардилар. Собир Раҳимов номли колхоз паррандабоқарлари 33 минг ўрнига 54,2 минг дона тухум етказиб бердилар.

Ҳ. ШЕРАЕВА,
О. МАЪМУРОВ.

ПИСКЕНТ ДАЛАЛАРИДАН ХАБАРЛАР

МАРРА—50 ЦЕНТНЕР

«Гулистон» колхозининг И. Ғуломов бошлиқ бригадаси илғорлардан ҳисобланади. Бригада аъзолари тўқай ва қамишзорларни ўзлаштириб юқори ҳосил етиштирмоқдалар.

1975 йилда ҳар гектар ердан 36,5 центнердан ҳосил олинган бўлса, ўтган йили ҳосилдорлик 38 центнерни ташкил қилди.

Мўл ҳосил усталари бу йил 100 гектар ернинг ҳар гектаридан 50 центнердан хирмон кўтаришга бел боғлашган. Тажрибали механизаторлар И. Сарибоев, Н. Ҳайдаровлар ғўза қатор ораларига сифатли ишлов бермоқдалар.

КОММУНИСТЛАР ИШ БОШИ

1-«Пискент» совхозининг коммунист Абдулла Омонтоев бошлиқ 3-бўлим ишчилари ўтган йили 13 гектар янги ерни ўзлаштирган эдилар. Бу йил улар 618 гектар экин майдонига янги ерлар ҳисобига 700 гектарга етказдилар.

Бўлим меҳнаткашлари ғўза қатор ораларига учинчи ишлов беришни тамомламоқдалар. Бўлим ишчилари баҳорги қийинчиликларни енгиб, бу йил ҳосилдорликни пландаги 27,2 ўрнига 35 центнерга етказиш мақсадида астойдил меҳнат қилмоқдалар.

С. АҲМЕДОВ.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ БИРИНЧИ СЕССИЯСИНИНГ ОЧИЛИШИ ТЎҒРИСИДА

Тўққизинчи чақириқ Ўзбекистон ССР Олий Советининг биринчи сессияси шу йил 2 июль куни эрталаб соат 11 да Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг мажлислар залида очилади.

Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутатлари 1 июль эрталаб соат 9 дан кечқурун 20 гача Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг биносида, 2 июлда эса эрталаб соат 9 дан Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг мажлислар залида рўйхатга олинади.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ОҚСОҚОЛЛАР КЕНГАШИНИНГ МАЖЛИСИ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети оқсоқоллар кенгашининг мажлиси 2 июль куни соат 10 да Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг мажлислар залида ўтказилади.

Тошкент кабель заводида КПСС XXV съездини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олиш юзасидан социалистик мусобақа тобора авж олаяпти. Бу ватанпарварлик ҳаракатида фаол иштирок этаётган зирҳловчи Абдуманноп Облаев нормани доим 130 процентга етказиб бажармоқда ва фақат сифатли маҳсулот бермоқда. Ушбу суратда моҳир кабелчини иш устида кўриб турибсиз.

Ж. Тўраев фотоси.

ХАЛҚ ОҚСОҚОЛИ

РЕСПУБЛИКАМИЗНИНГ БИРИНЧИ ПРЕЗИДЕНТИ ЙЎЛДОШ ОХУНБОБОЕВ ТУҒИЛГАН КУННИНГ 90 ЙИЛЛИГИГА

Ленин партияси тарбиялаб етиштирган Ўзбекистоннинг атоқли давлат арбобларидан бири Йўлдош Охунбобоев туғилганига 90 йил тўлди. Ўзбекистон ССР Марказий Ижроия Комитетининг ва Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг биринчи раисини халқимиз ардоқлаб «Оқсоқол» деб атарди.

Йўлдош Охунбобоев 1885 йилда Марғилон уездининг Тўйбозор қишлоғида, камбағал-деҳқон оиласида туғилди. У қашшоқлик, ҳақсизлик ва бойлар зулмига ёшлик чоғиданоқ дуч келди. 16 ёшли Йўлдош отаси Охунбобо вафотидан кейин бойлар қўлида қарол, чоракор бўлиб хизмат қилди. Ҳар кун эрта тонгдан кеч кун ботаргача 10—14 соатлаб ишлар, лекин бойларнинг шафқатсиз эксплуатацияси туфайли бири икки бўлмасди. У Ўзганлик (ҳозирги Ўш области) Холматбой қўлида ўн йил қарол бўлиб ишлаб, иш ҳақини талаб қилганда бой томонидан ҳақоратланиб ҳайдаб юборилади. Ҳаёт Йўлдошни социал тенгсизликка қарши синфий кураш йўлига олиб чиқди. У ўз умрини халқ озодлиги учун курашга бахш этишга қарор қилди. Йўлдош 1916 йил халқ қўзғолонида чоризм тузумига қарши курашда фаол қатнашди. Шунинг учун қамоқда ҳам ётиб чиқди.

Йўлдош Охунбобоев Совет ҳокимияти учун курашчиларнинг олдинги сафларида бўлди. Октябрь инқилоби меҳнаткаш халққа порлоқ йўлни кўрсатди. Халқ бахт-саодати учун мардонавор курашчи, истеъдодли ташкилотчи бўлган Йўлдош Охунбобоевни халқ Тўйбозор қишлоқ Совети раисининг ўринбосари қилиб сайлади. Гражданлар уруши даврида у босмачиларга қарши курашда актив иштирок этди. Фарғонада босмачи шайкаларини тугатишда Қизил Армия қисмларига катта ёрдам берди.

Йўлдош Охунбобоев меҳнаткаш деҳқонларнинг синфий ташкилоти бўлган Қўшчи союзини тузувчилардан бири бўлди. У Марғилон уездида 1919 йилда биринчи Қўшчи союзини ташкил қилди. 1920 йил декабрь ойида Қўшчи союзи Марғилон шаҳар комитетининг, 1921 йил апрель ойида уезд комитетининг раиси қилиб сайланди. Қўшчи союзига камбағал деҳқонларни жалб қилишда, уларнинг сиёсий онгини ўстиришда, деҳқончилик асбоблари, кредит билан таъминлашда, қишлоқ хўжалигини тиклашда жонбозлик кўрсатди.

1921 йил Й. Охунбобоев ҳаётида катта воқеа юз берди. У коммунистик партия сафига кирди. Й. Охунбобоев 1922—1924 йилларда Марғилон уезд партия бюроси, Марғилон уезди ижрия комитети ва Фарғона область ижроком аъзоси сифатида ўзининг ташкилотчилик қобилиятини намойиш қилди, халқ орасида катта ҳурмат ва обрў-эътибор қозонди. 1924 йили Туркистон АССР Советлари XII съездида Марказий Ижроия Комитет аъзоси қилиб сайланди.

Ўзбекистон ССР Советларининг 1925 йил февралида бўлиб ўтган биринчи таъсис съезди республика ташкил этилганлигини ва унинг раҳбар давлат ҳокимият органларини қонун йўли билан расмийлаштирди. Съезд ўзбек халқининг шонли фарзанди, камбағал-деҳқонлар намояндаси Йўлдош Охунбобоевни Марказий Ижроия Комитетнинг раиси қилиб сайлади.

1925 йил 2 декабрда Й. Охунбобоев Ўзбекистон ССР Марказий Ижроия Комитетининг «Ерни миллийлаштириш тўғрисида»ги ва «Ўзбекистонда ер-сув ислоҳоти ўтказиш тўғрисида»ги декретларини имзолади. Энди бу қарорларни мумкин қадар тезроқ амалга ошириш керак эди. Й. Охунбобоев ер-сув ислоҳотини ўтказишда фаол иштирок этди, шу иш юзасидан Фарғона областининг 13 та қишлоғини бориб кўрди. У ислоҳот ўтказиш комиссиянинг аъзолари билан, меҳнаткаш деҳқонлар билан учрашиб, уларга ислоҳотнинг аҳамиятини ва уни амалга оширишга камбағал, ўрта ҳол деҳқонларни кенг жалб қилиш зарурлигини тушунтирди. Республиканинг бошқа область ва округларида ўтказилган ер-сув ислоҳотларида ҳам Й. Охунбобоев актив иштирок этди. У деҳқонлар билан содда ва самимий гаплашарди. Партиянинг аграр сиёсатини омма онгига усталик билан етказарди.

Коммунистик партия ва Совет давлати Ўрта Осиё халқларининг ҳақиқий тенглигини таъминлаш, иқтисодий ва маданий қолоқлигини тугатиш соҳасида муҳим тадбирларни амалга оширдилар. Ленинча миллий сиёсат туфайли Ўзбекистон чор империясининг қолоқ мустамлака чекка ўлкасидан қудратли индустрия республикасига, йирик колхоз ва совхозлар республикасига, ҳар томонлама барқ уриб, равнақ топган, ёппасига саводхон республикага айланди. Й. Охунбобоев раҳбарлик қилган Ўзбекистон ССР Марказий Ижроия Комитети Лениннинг социализм қуриш планини Ўзбекистонда изчиллик билан амалга оширишга катта ҳисса қўшди. Халқ билан доимий алоқада бўлган Й. Охунбобоев масъулиятли лавозимда жуда банд бўлишига қарамай социализм ғалабаси учун кураш авж олган ўша йилларда бунёдкор ишчилар ва колхозчи деҳқонлар билан тез-тез учрашиб турар, уларни социалистик индустрлаштириш вазифаларини ҳал этишга, колхоз қурилишини, маданий революцияни кучайтиришга даъват этарди.

Республикада колхоз ва совхозларни ташкилий-хўжалик жиҳатдан мустаҳкамлаш, пахтачиликни ривожлантириш, СССРнинг пахта мустақиллигини таъмин этишда Й. Охунбобоевнинг хизматлари катта бўлди. Й. Охунбобоев пахтачиликка оид асарларида ва пахтакор деҳқонлар билан бўлган суҳбатлари чоғида пахтадан юқори ҳосил олиш йўлларини кўрсатиб берди. У агрономия фани ютуқлари билан бир қаторда бободеҳқонларимизнинг асрлар давомида орттирган илғор амалий тажрибаларини кенг жорий қилишни тарғиб этди.

Ўзбекистонда қишлоқ хўжалигини, айниқса пахтачиликни янада ривожлантиришда янги каналлар қазиш, янги ерларни ўзлаштириш муҳим аҳамиятга эга эди. Й. Охунбобоев халқ методи билан қурилган Лоғон, Катта Фарғона канали ва бошқа йирик ирригация қурилишларининг ташаббускорларидан биридир. У бу каналларнинг қурилишида фаол иштирок этди, қурувчилар орасида катта сиёсий-тарбиявий, ташкилий ишларни амалга оширди.

Улуғ Ватан уруши йиллари Й. Охунбобоев ўзининг ғоят катта ҳаётий тажрибасини, бутун куч ва билимини партиянинг республика олдига қўйган улкан вазифаларини, Ўзбекистонни Қизил Армиянинг йирик арсеналига айлантириш соҳасидаги муҳим чораларини амалга оширишга сарфлади. У фронт яқинидаги районлардан кўчириб келинган завод ва фабрикаларни республика шаҳарларига жойлаштиришга, уларни тезда ишга туширишга, эвакуация қилинган совет гражданларини, болаларни уй-жой, озиқ-овқат, иш билан таъминлашга катта эътибор берди.

Й. Охунбобоев раҳбарлигида ўзбек халқининг делегацияси 1941 йил декабрида янги йил совғаларини жангчиларга топшириш учун Ғарбий фронтга борди. Й. Охунбобоев жангчиларга совғаларни топширар экан, уларнинг ҳар бирига самимий ва илиқ сўзларни топиб айтди, жангчиларимизни фашист-босқинчиларига қарши мардонавор курашишга чақирди.

Содиқ ленинчи, истеъдодли ташкилотчи, кенг халқ омасининг ҳақиқий етакчиси Йўлдош Охунбобоев 1943 йил 28 февралда вафот этди. У партия ғояларига, партия ишларига садоқатни ўзи учун энг улуғ бахт деб ҳисобларди. Совет халқи Ўзбекистонда совет ҳокимияти учун, социализм тантанаси учун фидокорона курашган Й. Охунбобоев номини асло унутмайди ва ҳар доим самимий иззат-ҳурмат билан эсга олади.

И. АЛИМОВ,
Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети ҳузуридаги партия тарихи институтининг сектор мудири, тарих фанлари кандидати.

ЛОЙИҲАЛАР СИФАТИ ЮКСАК ДАРАЖАДА БЎЛСИН

(Боши биринчи бетда).

«Ташгенплан» ва «Ташгипрогор» институтларининг лойиҳаларига мувофиқ республика пойтахти Тошкент шаҳрида қурилиш ишлари олиб борилмоқда. Етакчи мутахассислар — мамлакатнинг шаҳар қурувчилари ва архитекторлари бу ишларга юксак баҳо бердилар. Ана шу институтларнинг лойиҳаларига мувофиқ қурилган айрим бинолар эса СССР Министрлар Советининг мукофотларига сазовор бўлди. «Узгипросельстрой» ва «Узгипросельхоз» институтлари лойиҳалари асосида қурилган кўпгина колхоз ва совхоз посёлкаларига СССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасининг дипломлари топширилди. «ТашЗНИИЭП», «Узниипградостроительс т в а», «Средазгипроцелинстрой» институтлари коллективлари сифат жиҳатидан талабга жавоб берадиган бир қанча лойиҳаларни туздилар.

Институтларнинг партия ташкилотлари хўжалик фаолиятига катта эътибор бера бошладилар. Улар коллективларда лойиҳаларнинг сифатини яхшилаш, лойиҳачиларнинг иш малакаси ва ғоявий-сиёсий савиясини ошириш, интизомни мустаҳкамлаш соҳасида кенг кўламда ташкилотчилик иши ва сиёсий иш олиб бормоқдалар.

Лойиҳа-смета ишининг яхши йўлга қўйилганлиги капитал маблағларнинг самарасини оширишга, қурилишнинг сифатига ва қурилиш муддатларини қисқартиришга ижобий таъсир кўрсатди.

Шу билан бирга Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети лойиҳалаш ишида КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг мазкур қарорида ҳамда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг шу масала ҳақидаги қарорида кўрсатиб ўтилган айрим нуқсонлар ҳали суст бартараф қилинаётганлигини таъкидладилар.

Баъзи янги корхоналар бўйича лойиҳа ечимларининг техникавий даражаси техника тараққиётининг замонавий талабларига ҳали жавоб бермаётир. Айрим лойиҳа институтларининг практикасида корхоналар, бинолар ва иншоотлар қурилишининг хўжалик нуқтаи назаридан зарур ва экономика жиҳатидан мақсадга мувофиқ эканлигини иқтисодий асослаб бериш даражаси пастлигини кўрсатадиган фактлар учраб турибди. Лойиҳаларда кўпинча кам самара берадиган технология жараёнлари, эскириб қолган ускуналар, асосий ишлаб чиқариш ва хусусан ёрдамчи ишлаб чиқаришни механизациялаштириш ҳамда автоматлаштиришнинг паст даражаси кўзда тутилади.

Қурилишнинг смета қимматини белгилашда, машина-ускуналар ва махсус материаллар ҳақидаги буюртмаларни тузиб чиқишда нуқсонларга йўл қўйилмоқда. Бунинг натижасида бир қанча қурилишларнинг сметалари капитал қурилишни планлаштириш учун ва буюртма берувчилар билан қурилиш ташкилотлари ўртасидаги ҳисоб-китоб учун асосий ҳужжат бўлолмайди.

Шаҳар ва қишлоқлар қурилиши лойиҳаларини тузишда бир қанча камчиликлар бор. Госстрой ва лойиҳа институтлари область ва район планлари схемаларининг лойиҳаларини, шаҳарларнинг ва хусусан колхоз ва совхоз посёлкаларининг бош планларини ишлаб чиқишда суст ҳаракат қилмоқдалар. Уй-жойларнинг, шу жумладан кўп қаватли уй-жойларнинг типовой лойиҳалари ҳамда шаҳарлар, колхоз ва совхоз посёлкалари учун маданий-маиший объектларнинг типовой лойиҳалари кам ишлаб чиқилмоқда. Қўриқ ерлардаги совхозларда қурилиш ишлари учун мўлжалланган типовой лойиҳаларда нуқсонлар бор.

Айрим ҳолларда шаҳар майдонлари ва магистралларининг, уй-жой массивлари ва микрорайонларнинг, шунингдек колхоз ва совхоз посёлкаларидаги жамоат марказларининг архитектура ансамблларининг лойиҳалашга юзаки ёндошишга йўл қўйилмоқда. Бундай ансамблдаги бинолар ва иншоотларнинг лойиҳаларида ҳамда уларни барпо этиш усулларида жаҳон ва Ватан архитектурасининг ютуқлари, халқ меъморчилигининг мероси етарли даражада ҳисобга олинмаётир.

Айрим область, шаҳар ва район партия комитетлари, меҳнаткашлар депутатлари маҳаллий Советлари ижроия комитетлари лойиҳа институтларининг ишига етарли даражада эътибор бермаётирлар, социалистик мажбуриятларни бажариш, лойиҳалаш ишларининг техникавий даражасини юксалтириш ҳамда давлат ва меҳнат интизомини мустаҳкамлаш билан боғлиқ бўлган ва кечиктириб бўлмайдиган масалаларни оператив ҳал этишда уларга кам ёрдам бермоқдалар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Советининг қарорига ҳамда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети билан Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг шу масала ҳақидаги қарорига мувофиқ, лойиҳа ишини янада яхшилаш — партия, совет, хўжалик, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг, аввало Ўзбекистон ССР Госстройи ва лойиҳа институтларининг энг муҳим вазифаси деб ҳисоблайдилар.

Республика Госстройига, лойиҳа ташкилотларига, министрликларга, идораларга ва меҳнаткашлар депутатлари маҳаллий Советлари ижроия комитетларига қуйидагилар таклиф этилади:

— ишлаб чиқилаётган лойиҳа-смета ҳужжатларининг техникавий даражасини ва сифатини ошириш, қурилишда энг мукаммал конструктив ва архитектура-планировка ечимларини, самарали бинокорлик ва полимер безак материалларини ҳамда буюмларини, керамикадан ясалган пардозлаш материалларини ва табиий тошни, шунингдек янги конструктив элементлар — қозиқ устига ўрнатилган пойдеворлар, томга ёпиладиган норулон материалларни, санитария-техника кабиналари, соябон қурилмаларни, намликни бартараф қиладиган материалларни полга тўшашни кенг қўллашишни лойиҳаларда кўзда тутиш ва ҳоказо;

— шаҳар майдонлари ва магистралларининг, уй-жой массивлари ва саноат комплексларининг архитектура ансамбллари лойиҳаларини тузиш ва шакллантиришда совет шаҳарлари ва қишлоқларининг архитектура ансамбллари олдига қўйиладиган асосий талабларга қаттиқ риоя қилинишини таъминлаш, бу ансамблларнинг муайян композицион мақсадларга, кўламларга, меъёр ва модулларга мувофиқ бўлишини, ўзига хос, кўркам, қувонч бахш этадиган, ёруғ ва ранг-баранг, бир-бирига мос бўлишини таъминлаш;

Бунинг учун уларга жаҳон ва Ватан архитектураси ютуқларини, Ўзбекистон ва қардош иттифоқдош республикалар халқ меъморчилиги меросини доим ўрганиш ва кенг қўллаш, уй-жойлар ва маданий-маиший объектлар пештоқларининг меъморий-бадиий безаш эталонларини ишлаб чиқиш ва тасдиқлаш, ноёб бинолар, иншоотлар ва архитектура ансамбллари лойиҳаларининг жамоатчилик ўртасида муҳокама қилишини уюштириш топширилди. Кичик архитектура формаларига алоҳида эътибор бериш керак;

— фан ва техника ютуқларини, илмий тадқиқотлар натижаларини лойиҳалаш практикасига янада кенгроқ жорий қилиш, оптимал лойиҳа ечимларини қидириб топиш ва танлаш учун электрон-ҳисоблаш машиналаридан фойдаланиш, лойиҳалаш ишини ташкил этишни яхшилаш ва лойиҳачиларнинг меҳнат унумдорлигини ошириш юзасидан қўшимча тадбирларни уч ой ичида ишлаб чиқиш ва амалга ошириш;

— қурилишнинг смета қимматини тўғри белгилашни таъминлаш, қурилишда ҳисоб-китоб ишларининг прогрессив формалари билан боғланган талабларни тўла ҳисобга олиш;

— мутахассисларнинг Москва, Ленинград, Киев, Харьков ва бошқа шаҳарлардаги илғор лойиҳа ташкилотлари билан шахсий алоқаларини уюштириш йўли билан тажрибаларни кенг кўламда алмашиш, лойиҳачиларнинг малакасини ошириш соҳасидаги ишларни кучайтириш, доимий авторлар группаларини йирик қурилишларга бириктиб қўйиш, қурилиш ташкилотлари билан алоқа ва амалий ҳамкорликни мустаҳкамлаш чораларини кўриш;

— колхоз ва совхозларда инженерлик шохобчалари ва коммуникациялар қурилишини тартибга солиш мақсадида уларни лойиҳалаш ва бир-бири билан боғлаш ишини хўжаликларнинг ички ер тузилиши лойиҳаларига тамомила мувофиқ суратда уюштириш.

Ўзбекистон ССР Госстройи ва ТашЗНИИЭП институтининг шу институт томонидан тажриба тариқасида лойиҳалаштирадиган уй-жой ва маданий-маиший объектларнинг айрим узеллари ва фрагментларини амалий ишлаб чиқиш соҳасида экспериментларни амалга ошириш учун институт ҳузурида 1976—1988 йилларда махсус бўлим тузиш тўғрисидаги таклифи қабул қилинди.

Ўзбекистон ССР Госстройига қуйидагилар топширилди:

— 1976 — 1978 йилларда барча шаҳарлар ва ривожланаётган аҳоли пунктлари учун бош планлар ишлаб чиқишни таъминлаш, шу жумладан 1976 — 1980 йилларда колхоз ва совхозлар учун шундай планларни ишлаб чиқишни таъминлаш, шаҳарлар, шаҳар типидаги посёлкалар ва район марказларининг эскириб қолган бош планларини янгилашни тугаллаш. Республиканинг сейсмик ва иқлим шароити турлича бўлган районлари учун типовой планларга мувофиқ уй-жой ва жамоат биноларини кўплаб қуришни шу муддат ичида таъминлаш, шу жумладан область марказлари учун тўққиз қаватли каркас панелли (ИИС-04 каркаси) ва панель уйлар лойиҳаларини тузиб чиқиш;

— бош планлар асосида 1976—1980 йилларда республика шаҳарларида иншоотларни жойлаштириш схемаларини 1976 йилнинг биринчи ярмида ишлаб чиқиш ва бунда шаҳарлардаги ансамбллар, майдонлар ва асосий магистралларни биринчи навбатда барпо этишни ҳисобга олиш;

— лойиҳа институтларини тобора ихтисослаштириш ва йириклаштириш юзасидан министрликлар ва идоралар билан келишиб олинган таклифларни 1976 йил май-июнь ойида Ўзбекистон ССР Министрлар Советига тақдим этиш, бу институтларнинг ўз профилига алоқаси бўлмаган ишларини бажаришларига йўл қўймаслик;

— 1976 йилда Тошкент шаҳар ижроия комитетининг Архитектура планлаштириш бош бошқармаси билан биргаликда техника-иқтисодий жиҳатдан асослаб берилган режаларни тузиш ва Тошкент шаҳридаги уй-жой ҳамда маданий-маиший қурилиш учун ўйғунлаштирилган темир-бетон буюмлар каталогини ишлаб чиқиш ҳақида лойиҳа институтларига топшириқ бериш;

— шаҳар транспорти объектлари лойиҳаларини тузиш ишларини яхшилаш учун «УзНИИПградостроительство» институтида шаҳар транспорти ва қатнов-ҳаракат бўлимини ташкил этиш. Бундай объектларнинг лойиҳаларини тузишда республикадаги лойиҳа ташкилотларига доимий тематик ёрдам беришни шу бўлим зиммасига юклаш;

— илмий-тадқиқот ва лойиҳа ташкилотларининг қурилиш соҳасида илмий-тадқиқот ишларини олиб бораётган олий ўқув юртлари билан мустаҳкам ҳамкорлигини йўлга қўйиш, уларнинг ишларини мувофиқлаштириб олиб бориш.

Республика Госстройига Тўйтепадаги металл конструкциялари заводида йиғма темир-бетон буюмлар тайёрлаш учун технология ускуналарини лойиҳалаш бўйича махсус лойиҳа—конструкторлик бюросини ташкил этиш, «УзНИИПградостроительство», «ТашгенпланНИИстромпроект», «ТашЗНИИЭП» ва шу сингари илмий-тадқиқот институтлари ва лойиҳа институтларининг ишлаб чиқариш базасини мустаҳкамлаш, бинолар ва иншоотлар конструкцияларининг зилзилага бардошли-полигонни вужудга келтиришлиги синаб кўриладиган махсус ва лойиҳа ташкилотларининг ягона электрон-ҳисоблаш марказини тузиш масалаларини ишлаб чиқиш, бу масалалар юзасидан тегишли таклифларни республика Министрлар Советига тақдим этиш ҳам топширилди.

Республика Госпланига, республика министрликлари ва идораларига ҳар бир объект бўйича лойиҳа ишлари планларини планлаштириладиган йилдан олдинги йилнинг 1 ноябригача белгиланган муддатда келишиб олиб тасдиқлаш, шунингдек лойиҳа институтларининг иш планларига объектларни уларнинг хусусиятига қатъий риоя этган ҳолда киритиш, лойиҳа институтларини планлаштириш ҳамда иқтисодий рағбатлантиришнинг янги системасига кўчириш соҳасидаги тадбирларни белгилаш ва планли суратда амалга ошириш топширилди.

Республика лойиҳа ташкилотларининг ишларини координация қилишни яхшилашни таъминлаш, уларнинг фан, техника ютуқлари ва илғорлар тажрибасини лойиҳа ишларига жорий қилиш соҳасидаги фаолияти устидан назоратни кучайтириш учун Ўзбекистон ССР Госстройи составида мавжуд типовой лойиҳалаш бўлими негизида лойиҳа ишлари бошқармасини ташкил этиш ва лойиҳа-қидирув ишларини уюштириш лойиҳа экспертизаси соҳасидаги ишларни республика Госстройида марказлаштириш мақсадга мувофиқ деб топилди.

Қурилиш ташкилотларига илмий-тадқиқот ва лойиҳа институтларининг базаларини ҳамда ишлаб чиқариш биноларини қуриш соҳасидаги ишларни кучайтириш, уларни белгиланган муддатларда ишга туширишни таъминлаш топширилди.

Ўзбекистон Компартияси область, шаҳар, район комитетларига лойиҳа ташкилотларининг фаолияти устидан назоратни кучайтириш, коллективларни лойиҳалашнинг техникавий даражасини оширишга, меҳнат ва давлат интизомини мустаҳкамлашга сафарбар қилишда лойиҳа ташкилотларидаги бошланғич партия ташкилотларига кўпроқ ёрдам бериш таклиф қилинди.

Ўзбекистон Компартияси область комитетларига ва Тошкент шаҳар комитетига, Ўзбекистон ССР Госстройи, Госплани ва Молия министрлигига шу қарорнинг бажарилиши тўғрисида 1976 йил январь ойида ва 1977 йил январь ойида ахборот бериш топширилди.

ТЕХНИКА ЯНГИЛИКЛАРИ

ПОТОК ЛИНИЯДА «ОҚ ОЛТИН»

Мамлакатимизнинг пешқадам пахта заводларидан бири — Қўрғонтепа пахта заводида биринчи поток линия ўрнатилиб, синаб кўрилди. Агрегатнинг ҳамма машиналари нормал ишлаб турибди. Тез орада ундан беш йиллик якунловчи йили ҳосилининг «оқ олтини» ўтказилади. Ундан чиққан тайёр маҳсулот, толанинг йигирилиш хоссалари яхшироқ бўлади ва бунинг устига одатдаги машина-ускуналардан олинганига нисбатан арзонроққа тушади.

Линия Тошкентда, «Союзхлопкомаш» бирлашмасида ясалди. Бу ерда яна ўнта шундай комплекс линия тайёрланди. Яқинлашаётган мавсумда янги машина-ускуналар тугал текширувдан ўтиб, кейинчалик мамлакат пахта заводларини техника жиҳатидан қайта қуроллантиришга замин бўлиб хизмат қилади.

Пахтачилар ҳаётидаги бу муҳим воқеа хусусида «Союзхлопкомаш» бош конструктори Анатолий Дмитриевич Сапон билан суҳбатлашдик. У бундай деди:

— Пахтани қайта ишлаш процессида биринчи марта технологик поток принципини жорий этишга муваффақ бўлганлигимиз принципиал муҳим ҳисобланади. Янги линия олти хил типдаги машиналардан иборат бўлиб, аслида битта агрегат сифатида ишлайди. Турли вазифаларни бажарувчи аппаратлар блоки келишилган режимда ишлайди. Бутун установка ихчам, монтаж қилиш ва хизмат кўрсатиш учун қулай бўлиб чиқди.

ШНЕК ЎРНИДА ШАМОЛ

Ҳозирги вақтда бир машинадан иккинчи машинага пахта ўтказиш учун асосан механик транспортер — шнеклар ишлатилади. Пахта мясорубкадаги гўшт сингари винт ёрдамида ҳаракат қилади. Нозик толалар бир неча марта чўзилади, сиқилади, буралади. Бундан унинг тўқиш хоссалари ёмонлашади.

Янги линияда шнек йўқ. Пахта кучли вентеляторлардан чиқувчи ҳаво оқими воситасида бир машинадан иккинчи машинага ўтказилиб, ўзининг табиий сифатларини тамомила сақлаб қолади.

РЕЖИМ РАВОН ЎЗГАРТИРИЛАДИ

Айниқса машинада терилган пахтани неча марталаб тозалашга тўғри келади. Неча марта тозалаш лозимлиги келтирилган пахта тўпига боғлиқ. Машина-ускунага ҳам боғлиқ бўлади.

Янги схема эса бугунги кунда лозим бўлган айни режимни ўрнатишга имкон беради. Шундай қилиб сифат яхшиланади ва айни маҳалда меҳнат унумдорлиги ошади.

ЧАНГ ЧИҚМАЙДИ

Янги техника чанг чиқармасликка ҳам имкон беради. Бунинг учун қиммат турадиган ҳаво тозалагич аппаратларни ўрнатишга ҳам эҳтиёж қолмади. Гап шундаки, поток линияда пахта босими атмосфера босимидан паст бўлган берк камераларда ишлов берилади. Шундай қилиб машина ҳавога чанг тарқатмаслигидан ташқари ўзи цехдаги ҳавони сўриб, уни тозалаб туришга ҳам ёрдам беради. Машина ичига оддий ҳаво эмас, иссиқ ҳаво берилади. Бинобарин пахта қайта ишлаш жараёнида яна қуриб бораверади, цех эса қишда иссиқ бўлади.

АГРЕГАТ БЎҒИНЛАРИ

Линия регулятор-бункер билан бошланади. Қуритиш цеҳидан унга пахта келтириб турилади. Ундан кейин пахта яна қуритиш агрегатига ўтиб, ҳасхусдан тозаланади, тош, кесаги ажратилади ва ниҳоят толани чигитдан ажратувчи машинага ўтади. Шундан кейин тойланади.

ПОТОК САМАРАСИ

Икки линиянинг иш унуми стандарт заводникига тўғри келади. Линиялар шундай жуфт-жуфт қилиб ўрнатилади. Толаси ўртача узунликдаги пахта навларини қайта ишловчи аппаратларга сменада ўн киши ўрнига олти киши хизмат қилади. Ингичка толали пахта ўтказилаётганида иш унуми янада кўтарилиб, тўртта эмас, бешта ишчи озод бўлади. Мўътабар комиссия «Линия Совет Иттифоқидаги мавжуд конструкциялардан ва чет элларда ишланган конструкциялардан анча афзал» деган хулоса чиқарди. Бу гап конструкция тамомила қиёмига етказилганлигини билдирмайди, албатта.

Ю. КРУЖИЛИН,
ЎзТАГ мухбири.

Қуйи Чирчиқ районидаги Димитров номли колхоз паррандачилик фермасида механизациялаштирилган икки цех қуриб ишга туширилди. Уларнинг ҳар бирида 13 минг бош товуқ боқилади. Фермада шунингдек 100 минг бошгача жўжа очирадиган инкубатор ҳам қуриб битказилди. Хўжалик ҳозирга қадар тухум ва парранда гўшти етиштириш беш йиллик планини бажарди. Суратда: янги ишга туширилган цехнинг умумий кўриниши.
Г. Пун фотоси, ЎзТАГ.

ГЕКТАРИДАН 40 ЦЕНТНЕР УЧУН

Ҳудойназар Қайнаровнинг ёшлар бригадасига бошчилик қилаётганига 3 йил бўлди. Шундан бери у ҳар йилни яхши якунлайди. Бу бригадада илгари ҳар гектардан атиги 25 центнердан пахта олинган эди. Ўтган йили 100 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 33 центнердан пахта олинди.

Бу йил бригада аъзоларининг мақсадлари катта. Ҳар гектар ердан 40 центнердан ҳосил етиштиришни мўлжаллаб иш олиб борилмоқда. Сафар Ҳидиров, Алиқул Пиримов каби сувчилар, Саидқул Тожибоев, Мукаррам Оқжигитова, Раҳима Хазратқуловалар астойдил меҳнат қилиб, ғўза парваришини намунали ўтказишяпти.

Шу кунларда сувчиларнинг иши айниқса долзарб. Ҳар литр сув бу чаноқ тўла пахта деган сўз. Шунинг учун сувни сира исроф қилмасдан тўғри фойдаланиш учун кураш олиб борилмоқда.

М. РЎЗИМАТОВ,
К. МАВЛОНОВ,
Бекобод районидаги Навоий номли колхоз.

ҲИММАТЛИ ЧОРВАДОРЛАР

Бўстонлиқ районидаги Карл Маркс номли колхоз йирик чорвачилик фермасига эга. Шу кунларда колхоз далаларида ем-хашак жамғариш айниқса уюшқоқлик билан олиб борилаяпти. Механизаторлардан Абдуалим Имомалиев, Турғунбой Абдуллаевлар беда ўришда ғайрат кўрсатмоқдалар. Ўрилган бедани йиғиш, ташиш ва ғарамлаш ишларида Абен Эргашев, Тошпўлат Турғунбоев, Сиддиқ Ўзанов ва бошқалар баракали меҳнат қилишаяпти. Бу бригада аъзолари 200 тоннадан ортиқ хашак жамғардилар.

— Ҳозиргача бедаларни икки марта ўриб олдик, — дейди бригада бошлиғи Қоратой Шеримбетов. — 220 гектар ерда бедамиз бор. Яна уч марта ўриб олишни мўлжаллаяпмиз. Бу йил 2300 тонна пичан жамғарамиз.

Бригадада 65 гектар ерга маккажўхори ва 10 гектар ерга хашаки лавлаги экилган. Бу экинлар ҳосили сигирлар учун жуда сифатли озуқадир. Шунинг учун ҳам бу экинларни яхши парвариш қилиб мўл ҳосил етиштириш учун ҳамма имкониятлардан фойдаланилмоқда.

Колхоз аъзолари республика партия ва ҳукуматининг қишлоқ хўжалик меҳнаткашларига мурожаатидан руҳланиб, ем-хашак жамғаришни янада уюшқоқлик билан ўтказиш учун курашмоқдалар.

Ў. НОРМАТОВ.

Калинин районидаги С. Раҳимов номли колхоз сут соғувчилари сут соғиб олиш бўйича ярим йиллик план-топшириқларини ортиғи билан бажардилар. Суратда: колхознинг илғор сут соғувчилари Ҳалима Тожибоева ва Саида Жўраевалар. Улар ҳар бир сигирдан камида 3000 килограммдан сут соғиб олишга аҳд қилишган.

Г. Эгамбердиева фотоси.

МАШЪАЛ КОЛЛЕКТИВ

«Ғаллақудуқ» совхозининг Турдиали Мумбетов бошлиқ сут-товар фермаси коллективи Оҳангарон районида тўққизинчи беш йилликнинг ўтган тўрт йили мобайнида пешқадамликни эгаллаб келди. Ферма сут соғувчилари бу йил ҳам район бўйича биринчиликни қўлдан бермаслик учун катта ғайрат билан меҳнат қилмоқдалар.

Фермада сут соғувчилар асосан комсомол-ёшлардан иборат. Шу йилнинг беш ойи мобайнида 95 бош сигирнинг ҳар биридан 1800 килограммдан сут соғиб олинди. Сут соғувчилар йил охиригача ҳар бир сигирдан камида 3500 килограммдан сут соғиб олиш учун меҳнат қилмоқдалар.

Ферманинг илғор сут соғувчиси Кароматт Толимбекова 25 бош сигирнинг ҳар биридан беш ой ичида 2374 килограммдан сут соғиб олиб биринчи ўринни эгаллади. Унинг ҳамкасблари Жумагул Эргенбоева, Жамила Жонузоқова, Шарифа Тулембоева ва Ҳурсаной Бўлғонбоевалар ҳам кўплаб сут соғиб олишга муваффақ бўлдилар.

Н. АБДУРАСУЛОВ,
Оҳангарон райони.

ИРСИЯТ ТЎҒРИСИДА ФАН ВА ДИН

Яқинда «Ўзбекистон» нашриёти Ф. Энгельс номли чет тиллар педагогика институти фалсафа кафедрасининг мудири, фалсафа фанлари кандидати П. Ҳамидовнинг «Ирсият тўғрисида фан ва дин» монографиясини чоп этди.

Атеист пропагандистларга, генетиканинг фалсафий проблемаларига қизиқувчи китобхонларга мўлжалланган монографияда муаллиф ўз олдига ирсият тўғрисидаги илмий билимларни ва бу билимларнинг атеистик аҳамиятини баён этиб беришни мақсад қилиб қўйган. Асарнинг қимматли томони шундаки, у совет генетикасининг энг яхши ютуқларига асосланиб ёзилган. Шу билан бирга автор йирик генетик ва файласуф атеистларнинг китобларидан республикамизнинг бирнеча илмий-текшириш институтлари ва кафедраларининг тажрибаларидан, конкрет тадқиқот ва бевосита кузатиш натижасида олинган материаллардан ҳам фойдаланган.

Маълумки, фан тараққиётидаги ҳар бир янги давр илмий дунёқарашни янада ривожлантиради, табиий фанларни, воқеликнинг объектив қонуниятларини тушуниб олишга ёрдам беради. Инсон ақлини ҳайратда қолдираётган илм-фан ва техниканинг ажойиб мўъжизалари, жумладан, биологик ҳаётнинг моҳияти, унинг келиб чиқиши, эволюцион таълимот ва ирсият тўғрисидаги гипотезаларни исботлаб бермоқда. Айниқса, генетика соҳасида кейинги даврларда очилган ажойиб кашфиётлар кишиларни илмий материалистик, бинобарин атеистик дунёқараш руҳида тарбиялашда ғоят муҳим аҳамият касб этмоқда.

Китобнинг «Ирсият ҳақидаги диний ақида, афсона ва ривоятларнинг ғайри илмийлиги» деб номланган бобида ирсият ҳақидаги билимларни динга ишонувчилар онгига сингдириш қанчалик аҳамиятга эгалиги исботлаб берилган.

Автор айтганидек, жуда қадим замонлардан бери ўсимлик, ҳайвон ва одамнинг келиб чиқиши, уларнинг турлари, ирсий белгиларнинг аждодлардан авлодларга ўтиши, шунингдек ирсият билан боғлиқ бўлган, кишиларни қизиқтирадиган кўпгина проблемалар ҳақида ҳар хил диний ва ғайри илмий афсоналар, ривоятлар бизгача сақланиб келган. Автор бундай афсона ва диний ривоятларни ирсият тўғрисидаги ҳозирги замон билимлари берган далил, фактлар асосида очиб ташлайди.

Узоқ ўтмишда яшаган ўрта осиёлик олимларнинг насл-насаб, авлод-аждод тўғрисидаги илғор фикрлари диққатга сазовордир. Автор Ибн Сино, Ар-Розий каби олимларнинг қимматли фикр ва идеяларидан жуда ўринли фойдаланган, Китобда диний тасаввурларни фош этишда катта аҳамиятга молик бўлган Ўрта Осиё халқ селекциясига доир жуда қизиқарли далиллар келтирилган.

Асарнинг диққатга сазовор жиҳатларидан бири Г. Мендель томонидан ирсий белгиларнинг авлоддан авлодга ўтиши қонунияти кашф этилишининг атеистик аҳамияти ёритиб берилишидир. Аслида ғоят мураккаб ирсият қонуниятини автор қисқа ва тушунарли қилиб изоҳлаб беришга интилган. Китобда ирсият қонуниятининг кашф этилиши туфайли ота-оналик белгиларининг келажак авлодга қандай ўтиши ҳақидаги ғоят сирли, мўъжизали туюладиган ҳусусиятларнинг ҳақиқий моддий сабаблари аниқлаб берилганлиги кўрсатилган.

Ҳамма динлар каби Ислом дини ҳам одамнинг барча ижтимоий муносабатларини, жумладан мулкий тенгсизлиги, жисмоний ва ақлий камолоти ёки ожизлигини, бутун ҳислатларини, хулқ-атворини унинг илоҳий тақдирига, насл-насабига боғлаб қўяди. Генетиканинг ҳозирги ютуқлари бундай боғланишнинг мутлақо нотўғрилигини исботлаб бермоқда.

Асар атеистлар учунгина эмас, биологлар учун ҳам фойдалидир. Шу мавзудаги китобнинг биринчи марта ўзбек тилида босилиб чиқишини таъкидлаш лозим.

Шу билан бирга китоб айрим камчиликлардан ҳоли эмас. Автор баъзи муҳим назарий масалаларни етарли даражада ёрита олмаган. Чунончи, хромосома назарияси, генетиканинг ҳозирги замондаги тараққиётининг асосий ҳусусиятлари каби баъзи масалалар етарли баён этиб берилмаган. Автор мураккаб назарий масалаларни оммабоп қилиб ёритишга уриниб кўрган-у, бироқ мақсадга унчалик эриша олмаган. Бу танқид кўпроқ V ва VI бобларга тааллуқлидир.

Асарда берилган баъзи конкрет далиллар, назарий хулосалар етарли атеистик йўналишга эга эмас. Автор келгусида диний сарқитларни янада чуқурроқ ўрганиб, насл-насаб билан боғлиқ бўлган кўпгина характерли мисоллар асосида мавзунинг атеистик йўналишини янада кучайтиради, деб умид қиламиз. Китобнинг айрим саҳифаларида қайтариқ, орфографиқ хатолар ҳам учрайди.

Бизнинг фикримизча, фойдаланилган иллюстрация етарли эмас. Лекин бу камчиликлар китобнинг қимматини камситмайди. Асар авторнинг кўп йил давомида жиддий ишлаши натижасида ёзилганлиги сезилиб турибди.

Ж. МУСАЕВ,
биология фанлари доктори, В. И. Ленин номли Тошкент Давлат университети генетика лаборториясининг мудири,
А. АБДУСАМЕДОВ,
В. И. Ленин номли Тошкнт Давлат университетининг илмий атеизм, этика, эстетика кафедрасининг мудири, доцент.
Ғ. ШОКИРОВ,
фалсафа фанлари кандидати.

ХОТИН-ҚИЗЛАРГА ҒАМХЎРЛИК

1975 — халқаро хотин-қизлар йилини кўтаринки руҳ, катта масъулиятни ҳис этган ҳолда нишонлаш бўйича областимизда кўпгина ишлар қилинмоқда. Область ижроия комитети ҳузурида махсус комиссия ташкил этилган. Унинг составига кирган ҳар бир аъзо ўзига биркитилган вазифани сидқидилдан адо этмоқда.

Графикда белгиланганидек ойда бир марта комиссия аъзоларининг йиғилиши ўтказилади. Яқинда навбатдаги йиғилиш ўтказилди. Хотин-қизлар йили муносабати билан белгиланган тадбирлар қай даражада амалга оширилаётганлиги муҳокама қилинди.

Бекобод, Ангрен шаҳарлари ҳамда Бўстонлиқ, Ўрта Чирчиқ районлари партия комитетларининг секретарлари ҳамда пропаганда ва агитация бўлими мудирлари жойларда олиб борилаётган ишлар ҳақида доклад қилдилар.

Бекобод шаҳар партия комитетининг секретари Т. Я. Воронина ҳамда Бўстонлиқ район партия комитетининг секретари Н. В. Солдатова ўртоқлар хотин-қизларнинг унумли меҳнат қилишлари учун яратиб берилаётган шароитлар ва уларнинг мазмунли дам олишларини таъминлаш, маданий-маиший хизмат кўрсатиш ҳақида гапирдилар.

Районимизда юз мингдан ортиқ аҳоли бўлиб уларнинг 50 процентдан ошиғини аёллар ташкил этади, — дейди ўртоқ Н. Солдатова. Кўп тармоқли халқ хўжалигининг бирор соҳаси йўққи, унда хотин-қизлар иштирок этмаётган бўлсин. Уч мингга яқин аёлларимиз инженер-техник ходимлар бўлиб ишлашади. Ойна ва консерва заводининг раҳбарлари хотин-қизлардан. Албатта, қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришида иштирок этаётган меҳнаткашларнинг асосини аёллар ташкил этади.

Юқори ҳосил ижодкорларидан уч киши Ленин ордени, икки киши Октябрь Революцияси, 23 аёл Меҳнат Қизил Байроқ, 32 киши «Ҳурмат белгиси» орденлари билан тақдирланишган. Районимизда 169 киши социалистик мусобақада ғолиб чиққан бўлса, улардан 76 киши аёллардир. Соғлиқни сақлаш ва халқ маорифида ишлаётган хизматчиларнинг 80 процентини аёллар ташкил этади. 1500 ўқувчидан 1276 киши хотин-қизлардир.

Нотиқ райондаги аёлларнинг меҳнат фаолияти, халқ хўжалиги ишлаб чиқаришида тутган ўрни ҳақида маълумот берар экан шу билан бирга халқаро хотин-қизлар йили муносабати билан олиб борилаётган ишлар ҳақида тўхталди. Районда халқаро хотин-қизлар йилини ўтказиш комиссияси тузилган. Унга район ижроия комитетининг раиси ўринбосари ўртоқ Р. Тожиев раислик қилмоқда. Комиссия актив иш олиб бораётир. Ҳар бир хўжаликда халқаро хотин-қизлар йилини ўтказиш комиссияси ишлаб турипти.

Яқинда «Қизилту» колхози ҳамда ойна заводида хотин-қизларнинг меҳнат шароити ҳамда дам олиши қандай ташкил этилгани муҳокама қилинди. Маълум бўлишича бу соҳада бир мунча ишлар қилинмоқда. Аммо, шуни эътироф этиш керакки, хотин-қизларнинг меҳнат шароити ҳақида гапирганда биринчи навбатда болалар боғча ва яслиларининг етишмаслиги асосий ҳал қилиниши лозим бўлган масаладир. 50 мингдан ортиқ боғча ва ясли ёшидаги бола бўлсада мавжуд болалар боғчаси ва яслиларида 4200 ўрин бор холос. Айниқса, колхозларда боғча ва яслилар етишмайди. Шундай бўлишига қарамай колхозларда болалар муассасаси қурилишига жиддий қаралмаётир. Фақат «Ленинград» колхозида бу йил 140 ўринли болалар боғчаси қурилиши белгиланган.

1975 ЙИЛ — ХАЛҚАРО ХОТИН-ҚИЗЛАР ЙИЛИ

Нотиқ хотин-қизлар ва болаларга медицина хизмати кўрсатиш бўйича ютуқлар билан бирга айрим камчиликлар борлигини кўрсатиб ўтди. Касалхоналар акушер-гинеколог ва болалар врачлари, болалар ва ҳомиладор аёллар учун ўринлар етишмайди. Ўртоқ Солдатова сўзининг охирида аёлларнинг уй-рўзғор юмушларини енгиллатиш бўйича маиший хизмат кўрсатиш корхоналарининг ишида ҳам камчиликлар мавжудлиги ҳақида гапирди.

Ўрта Чирчиқ район партия комитети пропаганда ва агитация бўлими мудири ўртоқ М. Хўжаеванинг нутқи ўтирганларнинг диққатини ўзига жалб этди. Ўртоқ Хўжаева районда Ўзкомпартия Марказий Комитетининг «СССРда халқаро хотин-қизлар йилини ўтказиш бўйича республика комиссиясини тузиш» юзасидан қабул қилган қарори ҳамда Тошкент область партия комитетининг шу масала бўйича кўрсатмаси қай даражада амалга оширилаётганлигини конкрет мисолларда кўрсатиб берди. Ҳамма саноат корхоналари, колхоз, совхозларда алоҳида комиссиялар ташкил этилган.

Ўтказилган йиғилишларда кўпгина аёллар хотин-қизлар йили муносабати билан зиммаларига оширилган мажбуриятлар олишган. Жумладан, бригада бошлиқларидан М. Ёқубова, Ш. Худойбердиевалар гектаридан 40 центнердан «оқ олтин» етиштириш, сут соғувчилардан Д. Файзиева, З. Василенколар бўлса ҳар бош соғин сигирдан 4000 килограммдан сут соғиб олиш ташаббусини кўтариб чиқишган.

Бу шарафли йил муносабати билан хотин-қизлар Совети ҳамда қизлар клублари ҳам ишларини анча жонлантириб юборишган. Бир неча мазмунли кечалар, учрашувлар ўтказилган.

Йилни ўтказиш бўйича тузилган комиссиянинг иш планига кўра хотин-қизларнинг меҳнати, ҳаёти, уларнинг илми, онги, мутахассислигини ошириш, раҳбарлик лавозимларига кўтариш, боғча-яслилардаги ўринларни талаб даражасида бўлишини таъминлаш, болаларнинг ёзги дам олишини намунали уюштириш лозимдир..

Хўжаева қилинаётган ишлар ҳақида ҳисоб берар экан, шу билан бирга хотин-қизларнинг сиҳат-саломатлигини сақлаш бўйича районда тўла шароит яратилиши зарурлиги, айниқса болалар шифохонаси, туғруқхона, гинекология клиникалари етишмаётганлигини таъкидлади.

Ангрен шаҳар партия комитетининг секретари Л. Басидованинг доклади ҳам ана шу мазмунда эди. Докладлар мазмунидан шуни англаш мумкин эдики, жойларда хотин-қизлар тўққизинчи беш йилликнинг якунловчи йилига тўғри келган шарафли йилни катта меҳнат зафарлари билан якунлаш учун астойдил курашмоқдалар.

Ф. УСМОНОВА.

«МИНСК-32»НИНГ КЎМАГИ

Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш инженерлари институтига биринчи курсдан тўртинчи курсгача 1500 студентдан баъзи предметлар бўйича имтиҳонлар электрон ҳисоблаш машинаси орқали қабул қилинди. Билим олий мактаб мутахассислари ишлаб чиққан программа бўйича текширилди. Бу программа ўқувчиларнинг электрон-ҳисоб машинаси билан мулоқотда бўлишларига имконият беради, лекин сўз айтилмайди, холос.

Машина «хотираси»да саволлар, машқлар бор. У берилган жавобларни қабул қилиб, эслаб қолади ва рўйхатга олади. Жавоб ноаниқ бўлса билимни тўлдириш учун қайси манбага мурожаат этиш лозимлигини кўрсатади, камчиликни йўқотишга ёрдам беради. Электрон-ҳисоб машинаси шундай мулоқот натижаларини чиқариб, «плюс» ва «минус» баҳоларини қўяди ва бу маълумотларни муаллимга етказади.

Институтда барпо этилган ҳисоб марказида турли электрон-ҳисоб установкалари бор. Шулардан бири — «Минск-32» имтиҳон топширувчи киши тайёргарлигини текшириш процессини тезлаштирибгина қолмай, унинг билимини аниқ баҳолайди. Унга саноқли бир неча дақиқа керак.

Замонавий ҳисоб техникаси билан муомала қилишнинг студентларга ҳам нафи тегади, чунки уларнинг тез ишлайдиган техника билан ишлаш зарур малакаларини ҳосил қилишларига, машиналарга программалар тузиб беришларига, электроника «тили»ни ўрганишларига имкон беради. Бу нарса қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариши доирасида банд бўладиган бўлғуси инженерларга асқотади.

Г. КИРХАЖИ,
ЎзТАГ мухбири.

ДУНЁ ХАБАРЛАРИ

МАМЛАКАТЛАР ОДАМЛАР ВОҚЕАЛАР

ИНСОНИЯТ РИВОЖИНИНГ БОШ ЙЎЛИ

ПРАГА, (ТАСС). Прагадаги «Свобода» нашриёти Л. И. Брежнев нутқлари ва мақолалари тўпламининг учинчи томини босиб чиқарди. Бу томга КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг 1972—1974 йиллардаги нутқлари ва мақолалари киритилган.

«Руде право» газетаси шу китобнинг чиқишига бағишлаб «Инсоният ривожининг бош йўли» сарлавҳали мақола босиб чиқарди.

Халқаро кескинликни юмшатиш ва тинчликни таъминлаш масаласи марказий проблема бўлиб, чоп этилган томдаги нутқлар ва мақолалар шу проблемани атрофлича изоҳлаб берган, деб ёзади газета.

Биз Л. И. Брежнев нутқларини ўрганиб, Европада хавфсизлик ва ҳамкорликка бағишланган кенгашни, Европа хавфсизлиги системасига негиз солиши лозим бўлган кенгашни чақириш учун шарт-шароитлар қандай қилиб қадам-бақадам вужудга келтирилганлигини кўрамиз. Давлатларнинг тинч-тотув яшашидан иборат ленинча ғоя турли ижтимоий системаларга мансуб мамлакатлар ўртасидаги реал шартномавий-ҳуқуқий муносабатлар формасини касб этмоқда.

Л. И. Брежнев нутқлари ва мақолалари мағзини чаққанда, биринчи социалистик давлат салкам олтмиш йилдан бери яшаб келаётганлиги инсониятнинг ҳозирги тарихига нақадар чуқур таъсир ўтказганлигини яна бир марта тушуниб оласан, киши.

Совет ташқи сиёсати ленинча принципиал, илмий асосланган сиёсат бўлганлиги туфайли, у — синфий, социалистик сиёсат бўлганлиги туфайли халқаро майдонда тобора каттароқ салмоққа эга бўлиб бормоқда.

КПССнинг ва бошқа Коммунистик партияларнинг интернационалистик сиёсати социалистик ҳамдўстлик билан жаҳон коммунистик ҳаракатининг жипслигини таъминламоқда. Кейинги йилларда социалистик давлатларнинг алоқалари тобора интенсив ва самарали тус олмоқда.

Совет Иттифоқида коммунизм қурилиши, КПСС XXIV съезди қарорларининг амалга ошириш — тўпламдаги материалларнинг бошқа бир асосий мавзуидир, деб давом қилади «Руде право» газетаси. КПСС XXIV съезди белгилаб берган йўлнинг тўғрилигини тажриба тасдиқламоқда. Бу нарса аввало экономиканинг самарадорлиги ошиб бораётганлигида, меҳнаткашларнинг моддий ва маънавий даражаси ўсаётганлигида намоён бўлмоқда. КПСС XXIV съездидан кейинги йиллар мобайнида Совет мамлакатининг бойлиги ва қудрати анча кўпайди, совет халқининг бирлиги ҳамда унинг Коммунистик партия ва унинг Марказий Комитети теварагидаги жипслиги мустаҳкамланди.

ҲИНДИСТОН ЎЗ ПРИНЦИПЛАРИГА СОДИҚ БЎЛИБ ҚОЛАДИ

ДЕҲЛИ, 30 июнь. (ТАСС). Ҳиндистонда фавқулодда ҳолатнинг жорий этилганлиги унинг ташқи сиёсатига таъсир қилмайди, деди Ҳиндистон ташқи ишлар министри Я. Б. Чаван Умумҳиндистон радиоси орқали сўзлаган нутқида. У Ҳиндистон ўзи мустақилликка эришган пайтдан бери олиб бораётган тинчлик, мустақиллик ва барча мамлакатлар билан дўстлик ҳамда актив ҳамкорлик принципларидан иборат ташқи сиёсат принципларига бундан кейин ҳам содиқ бўлиб қолади, деб таъкидлади. Блокларга қўшилмаслик сиёсати, деди министр, мамлакат ташқи сиёсатининг асоси бўлиб қолади.

Бизнинг бутун сиёсатимиз, деди Я. Б. Чаван, барча қўшни давлатлар билан ва амалда жаҳондаги барча мамлакатлар билан тенг ҳуқуқлилик ҳамда ўзаро ҳамкорлик принципларига асослангандир. Ҳиндистонда бўлаётган воқеалар ташқи сиёсатимизнинг мана шу энг асосий моментларига таъсир қилмаслиги керак.

ЯНГИ ҲУКУМАТ ТУЗИЛДИ

ДОРУС-САЛОМ, 30 июнь. (ТАСС). Лоренсу-Маркишдан хабар беришларича, бу ерда Мозамбик республикаси ва Мозамбик озодлик фронти президенти Самора Машел бошчилигида Мозамбик Халқ Республикаси ҳукумати тузилганлиги эълон қилинди.

Мозамбик муваққат ҳукуматининг бош министри лавозимини адо этиб келган Жоаким Чиссано ташқи ишлар министри бўлди. Миллий мудофаа министри қилиб Альберто Чипанде, ички ишлар министри қилиб Арманду Гебуза тайинланди. Мозамбик янги ҳукуматининг ҳамма 18 аъзоси Мозамбик халқининг озодлик ва мустақиллик йўлидаги курашига бошчилик қилиб келган Мозамбик озодлик фронтининг таниқли арбобларидир.

Мозамбик озодлик фронти мамлакатни социал иқтисодий жиҳатдан қайта қуриш, қишлоқ хўжалигини юксалтиришга, саводсизликка қарши курашишда катта иш олиб бормоқда.

Озодлик фронти лагерларни ишлаб чиқариш кооперативларига айлантиришни планлаштирмоқда.

С. Кулик фотоси. ТАСС фотохроникаси.

ТАСС РАДДИЯСИ

Франциянинг «Котидьен де пари» газетаси Португалиянинг «Республика» газетасига таяниб, ғарбий Европа компартияларига «Кремлнинг йўл-йўриқлари» деб аталмиш материални эълон қилди. Бу ҳужжатда гўё «ҳокимиятни қўлга олиш учун» қандай ҳаракат қилиш кераклиги тўғрисида йўл-йўриқ берилган эмиш.

ТАСС «Республика» ва «Котидьен де пари» газеталарида эълон қилинган, ғарбдаги буржуа газеталари илиб олган бу хабар ғарбий Европа мамлакатлари Коммунистик партияларининг фаолиятига бўҳтон қилиш, Португалиядаги революцион-демократик қайта қуриш ишига путур етказиш мақсадида қилинган иғвогарлик уйдирмаларидан бошқа нарса эмас, деб билдиришга вакил этилган.

ВАТИКАНДА СУҲБАТ

РИМ, 28 июнь. (ТАСС). Италияга расмий визит билан келган КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзоси, СССР Ташқи ишлар министри А. А. Громико бугун Ватиканда бўлди ва Папа Павел VI билан суҳбатлашди.

Суҳбат давомида ҳозирги халқаро вазиятга, тинчлик ва хавфсизликни мустаҳкамлашга доир масалалар қараб чиқилди.

ВАШИНГТОН ШАҲРИ УСТИДА ҚУЮҚ ТУТУН

ВАШИНГТОН, 30 июнь. ТАСС мухбири Н. Пахомов хабар беради: Жазирама ёз бошланиши билан Вашингтонда нафас олиш қийин бўлиб қолди. Ҳарорат 35 даражадан ошиб, шаҳарни аччиқ қуюқ тутун қоплаб олди. Радио ва телевидение вашингтонликларга мумкин қадар кўчага чиқмасликни, автомобиллардан фойдаланмасликни тавсия этмоқда. Сон-саноқсиз авмобиллардан чиқаётган газ ҳавони шу қадар ифлослантириб қўйдики, расмий равишда «саломатлик учун хавфли» деб белгиланган даражадан ҳам анча ошиб кетди. Бунинг устига шаҳарда намлик даражаси жуда баланд.

Газеталар айниқса кекса америкаликлар ўртасида юрак-томир ва ўпка касалликлари ғоят кўпайганлиги тўғрисида хабар бермоқда.

Вазиятнинг мушкул эканлигини ҳамма эътироф қилмоқда, жамоатчилик ташвишга тушмоқда. Лекин бирон-бир чора кўрилмаётганлиги учун ҳам аҳвол йил сайин ёмонлашмоқда.

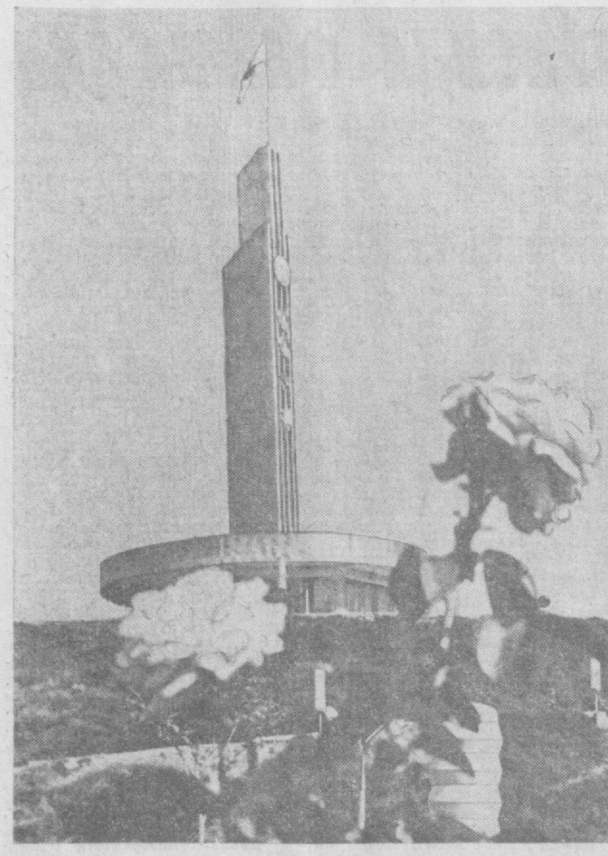

КОЛХОЗДА БАХТ УЙИ

Янгийўл районидаги «Ленинизм» колхозида Улуғ Ватан уруши қаҳрамонлари шарафига ўрнатилган ёдгорлик остида «Бахт уйи» очилди.

Суратларда: «Бахт уйи»нинг кўриниши, (ўнгда). Келин-куёв Бахтиёр Исамуҳамедов ва Мавлуда Султоноваларни дўстлари қутламоқда.

А. Абалян фотолари.

СПОРТ ◆ СПОРТ ◆ СПОРТ ◆ СПОРТ ◆ СПОРТ ◆ СПОРТ ◆

СПОРТ ЖУРНАЛИСТЛАРИ МАТБУОТ КОНФЕРЕНЦИЯСИ

Кеча республика физкультура ва спорт комитетида спорт журналистлари учун матбуот конференцияси бўлиб ўтди. Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги физкультура ва спорт комитети раиси Ғ. Пўлатов, СССР халқлари VI спартакиадасида республикамиз спортчилари эришаётган натижалар тўғрисида батафсил тўхталиб ўтди. Спартакиада программаси асосида ўтказилган бир қатор спорт турларидан сўнг Ўзбекистон спортчилари умумкоманда ҳисобида саккизинчи ўринда боришмоқда.

Асосий вазифамиз Болтиқ бўйи республикалари — Эстония, Латвия ва Литва командаларидан ўзиб, кучли ўнликдан жой олиш, — деди нотиқ. Самбочиларимиз, велосипедчиларимиз, эркин ва классик курашчиларимиз, чавандозлар ҳамда гимнастикачи аёлларимизга умид катта. Бу спорт турлари бўйича вакилларимиз терма команда жамғармасига салмоқли ҳисса қўшиши кутилмоқда.

Ўртоқ Пўлатов конференция охирида журналистлар саволларига жавоб қайтарди.

СПАРТАКИАДА МУСОБАҚАЛАРИ

ВОЛЕЙБОЛ. Бокуда спартакиада программаси асосида ўтказилган волейболчиларнинг мусобақаси ниҳоясига етди. Бунда Ўзбекистон терма командаси сўнгги учрашувларни муваффақиятсиз ўтказди. Волейболчиларимиз аввалига Озарбайжон командасига сўнгра эса Москва коллективига 0:3 ҳисобида ютқазиб қўйди. Якунловчи жадвалга кўра аёллар командамиз умумий бешинчи ўринни олди.

Аёллар ўртасидаги баҳс тугамасданоқ эркаклар майдонга тушдилар. Ўзбекистон волейболчилари Озарбайжон командасини 3:1 ҳисобида, сўнгра Литва волейболчиларини ҳам худди ана шундай ҳисобда мағлубиятга учратдилар.

ҚЎЛ ТЎПИ. Киевда спартакиада программаси асосида мусобақалашган Ўзбекистон гандболчилари кучли олтиликдан жой олдилар. Командамиз гарчанд сўнгги куни Озарбайжон вакилларига ютқазишган бўлсада, улар эгаллаган фахрли олтинчи ўрин қувонарлидир. Негаки, Ўзбекистон гандболчилари бутуниттифоқ мусобақаларида бундай юқори ўринни биринчи марта эгалламоқдалар. Команда аъзоларидан 11 киши СССР спорт мастери нормативини бажарди.

КИЕВДА ҒАЛАБА

«Пахтакор» мухлислари учун Киевда эришилган ғалаба кутилмаган совға бўлди. Ўтган йилги мамлакат чемпиони ва кубок эгаси, бу йилги биринчилик пешқадами Киев динамочилари билан бўладиган учрашувни мухлислар умидсизлик билан кутишган эди. Негаки рақиб жуда кучли, бунинг устига «Пахтакор» бу йил сафарда бор-йўғи икки марта дуранг натижага эриша олганди, холос.

Тошкентлик футболчилар пешқадам билан сафарда бўлган бу учрашувда 1:0 ҳисобида ғалабага эришиб, (61минутда В. Хадзипанагис узатган тўпни Т. Исоқов киритди) турнир жадвалида икки поғона юқорига кўтарилди. Дублёрлар учрашувида ҳам пахтакорчилар худди ана шундай ҳисобда устун келишди. Тўпни Охунбобоев киритди.

13-турнинг бошқа учрашувлари қуйидаги натижалар билан тугади.

ЦСКА — «Карпати» — 2:2, «Черноморец» — «Локомотив» — 1:0, «Торпедо» — «Арарат» — 1:1, «Шахтёр» — «Динамо» (Москва) — 1:0, «Зенит» — СКА — 2:1, «Динамо» (Тбилиси) — «Днепр» — 2:0, «Заря» — «Спартак» — 1:0.

Командаларнинг бугунгача турнир жадвалидаги аҳволи қуйидагича:

«Динамо» (Киев)	13	24—11	19
«Арарат»	13	18—13	16
«Шахтёр»	12	23—14	14
«Днепр»	13	19—16	14
«Заря»	13	16—14	14
«Динамо» (Тб)	13	14—13	14
«Динамо» (М)	13	11—10	13
«Локомотив»	13	11—13	13
ЦСКА	13	12—13	13
«Пахтакор»	13	15—18	13
«Черноморец»	13	12—16	13
«Карпати»	13	17—17	12
«Спартак»	12	6—8	11
«Торпедо»	13	17—18	11
«Зенит»	13	11—22	10
СКА	13	11—24	6

ПОЙТАХТИМИЗ МЕҲМОНЛАРИ

МОСКВА МИНИАТЮРА ТЕАТРИ

Пойтахтимизда санъат шинавандалари, айниқса ёз мавсумида қардош республикалар ҳамда чет эл санъаткорларининг концерт программаларидан баҳраманд бўладилар. Яқинда кубалик хушовоз хонанда Элизабет де Грасия қўшиқлари Свердлов номли концертлар залида жаранглаган эди.

Тез орада пойтахтимизнинг кулги шинавандалари Москва миниатюра театрининг коллективининг чиқишларини томоша қиладилар. Уларнинг программаси жуда хилма-хил бўлиб, томошабинларни ҳордиқ чиқариш, маданий дам олиш, эстетик завқ бериш билан хушнуд этади. Москва миниатюра коллективининг 50 дан ортиқ санъаткори Свердлов номли концертлар залида жуда кўп янги-янги юмористик спектаклларни кўрсатадилар. Жумладан, «Яширин камера билан», «Дўст дўст бўлиб қолади», «Севги ёки пул», «Шох шляпа», «Тари бари», «Хайрли кеча, Варшава» каби юмористик спектакл, Водевиль миниатюралари кулги ишқибозларига кўрсатилади. Бу коллектив фақатгина Свердлов номли концерт залида бўлмасдан, балки областимизнинг колхоз ва совхозларида, шаҳар ва саноат корхоналарида ҳам ўз спектаклларини намойиш этишади.

●

„УНУТИЛМАС ҚЎШИҚ"

«Ўзбекфильм» киностудиясининг ижодий коллективи фашистлар Германияси устидан қозонилган Ғалабанинг 30 йиллигига совға тайёрладилар: «Унутилмас қўшиқ» бадиий фильми суратга олиниб бўлинди. Бу кинолента заминида ҳаётий материал ётади. Ўзбек ўғлони Мамадали Топиболдиевнинг Улуғ Ватан уруши йиллари кўрсатган жасорати, совет халқларининг биродарлиги ҳақида ҳикоя қилувчи бу фильм куни кеча киночилар уйида кўрсатилиб санъаткор ва томошабинларнинг эътиборини қозонди. Кўрикдан сўнг фильм режиссёри Равиль Ботиров ижод жараёни ҳақида сўзлаб берди. Сўзга чиққан танқидчилар Х. Акбаров, Х. Абдулқосимова, режиссёрлар И. Аъзамов, У. Назаров, артист С. Табибуллаев ва бошқалар фильмни батафсил таҳлил қилдилар.

УМУМХАЛҚ ИШИ

МИЛИЦИЯ ҲАЁТИ

Коммунистик жамият қуриш йўлида фидокорлик кўрсатаётган совет халқининг бугунги ҳаёти кўркам ва фаровон. Корхона ва ташкилотларда, колхоз ҳамда совхозларда, муассасаларда ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш, меҳнат унумдорлигини юксалтириш, янада активроқ фаолият кўрсатиш билан партия XXV съездини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақа авж олди.

Партия ва ҳукуматимиз ана шундай юксак кайфият билан меҳнат қилаётган халқнинг ҳамиша осойишта, тинч бўлиши борасида мунтазам ғамхўрлик қилаётир. Бундан икки йил аввал қабул қилинган Ўзбекистон КП Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Узсовпроф ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг бу борадаги қарори диққатга сазовордир. Ана шу муҳим кўрсатмадан кейин областимиз шаҳар ва районларида, қишлоқ ва посёлкаларида жамоат тартибини сақлаш юзасидан мусобақа кенг қулоч ёйди. Мусобақа тартибига кўра корхона ва ташкилотлардаги, колхоз ва совхозлардаги меҳнат интизомига риоя қилиш, безориликка, ичкиликбозликка, ўғрилик ва талон-торожликка қарши кураш, шунингдек, меҳнаткашларнинг маданий дам олишини таъминлаш, озодалик, саранжом-саришталикни йўлга қўйиш каби муҳим омиллар олдинга сурилган эди. Жойлардаги район партия, совет ташкилотлари, маъмурий органлар мусобақанинг боришини мунтазам назорат қилиб туришди. Бу йил ана шу мусобака якунлари чиқарилди. Аввало, шу якун чиқариш вақтида кўпгина шаҳар ва қишлоқлар ободонлаштириш, аҳоли пунктларида осойишталикни таъминлаш юзасидан жиддий ишлаганликлари қайд қилинди. Бекобод шаҳри ва Ўрта Чирчиқ райони эса мусобақа ғолиби бўлди.

Бекобод шаҳар партия комитети, бошланғич партия ташкилотлари аҳолининг маданий дам олиши, унга кўрсатиладиган маиший хизмат даражаси борасида доимо катта ғамхўрлик кўрсатиб келади. Шаҳарда медицина хизмати кўрсатиш яхши йўлга қўйилган. Мактаблар, мактабгача бўлган муассасалар тармоқлари йил сайин кўпайиб бормоқда. Шаҳар саноат ишлаб чиқариш бўйича план ва мажбуриятларини ортиғи билан адо этаётир. Кун сайин камолот сари одимлаётган бу шаҳарнинг фаолиятида аҳоли билан олиб борилаётган тарбиявий ҳамда профилактика ишлари муҳим ўрин эгаллайди. Аввало, шаҳар корхоналарида меҳнат интизомининг уюшқоқлик билан йўлга қўйилганлигини қайд этиш зарур. Ичкиликбозликка, қонунбузарларга қарши курашда корхона ва ташкилотларда уюштирилган фаолият кўрсатувчи группалар иши диққатга сазовор. Бу группалар бошланғич партия ташкилотлари, касаба союз ташкилотлари билан ҳамкорликда, меҳнат интизомини бузувчилар, прогулчиларга, социалистик мулкни талон-тарож қилувчиларга қарши курашда активлик кўрсатмоқда. Бекобод цемент комбинатида ана шундай группалардан бирига коммунист К. Н. Левин бошчилик қилади. Бу группа фақатгина безориликка қарши курашни йўлга қўймай, балки ишчилар орасида ҳуқуқ-тарғиботига оид лекциялар, суҳбатлар, турли-туман мунозаралар ўтказишга ҳам эришмоқда. Шаҳардаги 16-қурилиш трестида Ўзбекистон металлургия заводи ва сут заводларида ҳам ана шундай группалар самарали фаолият кўрсатмоқдалар. Безориларга қарши курашда шаҳар милиция бўлимлари қошида ташкил этилган таянч пунктларининг ўзига хос мавқеи бор. Ана шу пункт аъзолари ёмонликка юз ўгириши мумкин бўлган шахсларни ўзлари ҳисобга олиб қўядилар-да, уларнинг ҳар бир қадамини мунтазам кузатиб борадилар. Қийин тарбияланадиган ўсмирлар билан ишлашда ҳам таянч пунктлари яхши натижаларга эришмоқдалар.

Бекободликлар фақатгина уюшқоқлик билан меҳнат қилибгина қолмай, балки кўнгилли дам олишни ҳам биладилар. Шаҳарда кўплаб кинотеатрлар, парклар, лекторийлар, маданият уйлари сингари дам олиш масканлари мавжуд. Шунинг учун ҳам шаҳар социалистик мусобақада ғолиб чиққанлиги, жамоат тартибини сақлашда намуна кўрсатганлиги учун Ўзбекистон КП область комитети ва область ижроия комитетининг кўчма Қизил байроғини олишга сазовор бўлди.

Шаҳарлар ва районлар орасида жамоат тартибини сақлаш бўйича авж олдирилган мусобақада иккинчи ўринни эгаллаган Ўрта Чирчиқ районининг колхоз ва совхозларида ҳам эътиборга сазовор ишлар қилинмоқда. Район партия комитети ва район ижроия комитети корхоналарнинг, ташкилотларнинг ишини изчиллик билан ташкил этишга алоҳида аҳамият бердилар.

Райондаги Авангард қишлоғида бошқа қишлоқларга нисбатан кўнгилсиз ҳодисалар бирмунча кўпроқ учрарди. Бу ерда ичкиликбозлик, безорилик сингари иллатлар оқибатида аҳоли анчагина зарар кўрарди. Қишлоқда милиция бўлими билан ҳамкорликда таянч пункти тузилди. Бу пунктга жамоатчилик орасидан энг актив кишилар танлаб олинди. Таянч пунктига қишлоқ советининг раиси Қ. Бойзоқов бошчилик қилди. Мана энди қишлоқнинг қиёфаси тамоман ўзгача. Аҳоли ҳам осойишта яшай бошлади. Демак, қаерда маъмурий органлар аҳолининг катта оммасига таяниб иш тутса, шу ерда муваффақиятга эришилаверар экан. Районда ўз сафига мингдан ортиқ кишини олган халқ дружинаси ҳам намунали фаолият кўрсатмоқда. Шунингдек, корхоналар, колхоз ва совхозларда, бошқа меҳнат коллективларида ташкил этилган ҳамкорлик группаларининг иши самарали бўляпти. Рўй берган ҳар қандай ҳодиса — каттами ёки кичикми албатта муҳокама манбаига айланади.

Мусобақа якунларига кўра энг яхши корхона, ташкилот, колхоз ёки совхозни танлаб олиш анча қийин бўлди. Чунки, 400 дан ортиқ шундай ташкилотлардан энг намуналисини алоҳида қайд этиш зарур эди. Мусобақада Чирчиқ электрохимия комбинати, Оққўрғон районидаги С. Сегизбоев номли, «Оққўрғон» совхозлари, Калинин районидаги «Ленин йўли» колхози, Бўстонлиқ районидаги Чирчиқ ойна заводи коллективлари мусобақа шартлари бўйича зиммаларидаги вазифаларни шараф билан бажардилар.

Бўстонлиқ районидаги ойна заводи коллективи мусобақада бу йил биринчи бор ғолибликни қўлга киритди. Бу муваффақият учун корхона ишчи ва ходимлари узоқ ва изчил курашдилар. Завод раҳбарлари, партия, касаба союз: комсомол ташкилотлари меҳнат интизомини яхшилаш, коллектив аъзолари орасида қонунга ҳилоф иш тутувчиларнинг бўлмаслиги учун кураш, ҳуқуқ тартиботини йўлга қўйишда актив фаолият кўрсатди. Заводда ичкиликбозлик, прогулчиларга қарши курашда деворий газета муҳим роль ўйнади. Газетада «Ичкилик — катта иллат», «Улар шарафга муяссар эмаслар» сингари рубрикалар остида танқидий материаллар бериб борилди. Карикатуралар билан безатилган бундай материаллар ўз таъсир кучига эга бўлди. Натижада корхона коллективи ўзининг кўзланган мақсадига эришди. Заводда ишчиларнинг яхши дам олиши учун шароит яратиш борасида алоҳида ғамхўрлик кўрсатилган. Тоғларга, турли манзарали жойларга коллектив бўлиб дам олиш учун чиқиш, музейлар, кинотеатрларга биргалашиб бориш, ишчилар орасида дўстона муносабатни янада мустаҳкамлади. Меҳнатда кескин кўтаринкилик сезилди.

«Ленин йўли» колхози», Бўстонлиқ ойна заводи коллективларининг иши муносиб баҳоланди. Лекин, ҳамма корхона ва ташкилотлар ҳам мусобақада актив иштирок этдилар деб бўлмайди. Масалан, Олмалиқдаги мис эритиш корхонаси, химия заводи, Янгийўлдаги 8-ғишт заводлар башқармаси, Бекобод районидаги 1-«Далварзин» совхози коллективлари меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, безорилик ва ичкиликбозликка қарши кураш, аҳоли осойишталигини изчил таъминлаш борасида мусобақа олдинга сурган вазифаларни етарли даражада бажармаяптилар. Бу эса ана шу коллективларнинг меҳнат интизомида ҳам, план ва мажбуриятларни бажаришларида ҳам ўз натижасини кўрсатмоқда.

Барча шаҳарлар ва районлар, колхозлар ва совхозлар, ташкилотлар орасида аҳолининг тинч ва фаровон яшаши, меҳнат интизомининг мустаҳкамланиши учун кураш умумхалқ ишидир. Бунда маъмурий органлар билан жамоатчилик вакилларининг буюк ҳамкорлиги муваффақиятга даъват этувчи катта кучдир.

Ғ. ЗОКИРОВ,
Тошкент область ижроия комитети ички ишлар бошқармасининг бошлиғи, милиция генерал-майори.

Редактор
А. ИСМОИЛОВ.

Реклама ва эълонлар

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг ҳунар-техника таълими бўйича Давлат комитети
ЯНГИЙЎЛ ШАҲАР 18-ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
1975—76 ЎҚУВ ЙИЛИГА

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

БИЛИМ ЮРТИ ҚУЙИДАГИ МУТАХАССИСЛАРНИ ТАЙЁРЛАЙДИ: Озиқ-овқат саноати технологик жиҳозларини созловчилар, механика-йиғув ишлари бўйича слесарлар, мебель усталари (дурадгорлар), металл бўйича токарлар, саноат ускуналарини ремонт қилувчи слесарлар, автомобилларни ремонт қилувчи слесарлар, электромонтажчилар, темирчилик-пресс ускуналарини созловчилар, фрезерчилар.

ЎҚИШ МУДДАТИ — 1—2 ЙИЛ.

МАШҒУЛОТЛАР — 1 СЕНТЯБРДАН БОШЛАНАДИ.

Ўқувчиларга 3 маҳал овқат, кийим-бош берилади ва бошқа жойдан келганлар ётоқхона билан таъминланадилар.

Ҳунар мактабига 8, 9, 10-синфни битирган 15—17 ёшдаги ўғил ва қизлар ҳамда ҳарбий хизматни битирганлар қабул қилинади.

КИРИШ УЧУН ҚУЙИДАГИ ҲУЖЖАТЛАР ТАЛАБ ҚИЛИНАДИ: ариза, шаҳодатнома (8, 9, 10-синфни битирганлик тўғрисида), паспорт ёки гувоҳнома, турар жойидан справка, 6 та фотосурат, характеристика.

Адрес: Янгийўл шаҳар, Туркман боғи, телефон 53-75.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 10.00— МОСКВА. 17.20— ТОШКЕНТ. 17.25 — Қўғирчоқ спектакль. 17.55 — Кинофильм. 18.15 — Беш йилликнинг якунловчи йили. 18.45— Адабий кўрсатув. 19.05 — Мардлик-мангулик. 19.35 — **«Ахборот».** 19.50 — **Йўлдош Охунбобоев** (туғилган кунининг 90 йиллигига). 20.05 — Кино оламида. 21.10 — **«Ахборот».** 21.30 — Концерт. 22.00 — **«Вақт».** 22.30 — Июль— ҳал қилувчи ой. 22.50 — **Оқибат** (бадиий фильм). ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 11.25— ТОШКЕНТ. 11.30 — Китоб жавони. 12.00 — Телеспектакль. 16.20 — Ўқув кўрсатуви. 17.20 — МОСКВА. **Тошкент — нон шаҳри** (бадиий фильм). 19.00 — Янгиликлар. 19.15 —Топишмоқлар ва жавоблар. 19.30 — «Жасорат». 20.00 — Концерт. 20.45 — Саволларга жавоблар. 21.15 — **Ойдан келтирилган тош** (2-серия) 22.00 — «Азимут» (Тошкент). 22.30 — Ўзингизни синаб кўринг. УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 20.00 — ТОШКЕНТ. 20.05 — Фильм-концерт. 20.45 — Тошкент янгиликлари. 21.00 — Концерт. 21.30 — **[illegible] байроғи** (бадиий фильм).

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Вальтер Сараевони ҳимоя қилади — «ЎЗБЕКИСТОН», «МОСКВА», «НУКУС» (кундуз ва кечқурун).

Иккинчи ҳақиқат — НАВОИЙ номли, «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», (кундуз ва кечқурун), «ҚОЗОҒИСТОН» (12.00, 13.00, 16.00, 17.00, 20.00), «ДРУЖБА» (11.00, 13.00, 14.40, 17.00, 21.00, 21.40).

Маттей иши — «ҚОЗОҒИСТОН» (11.00, 15.00, 19.00, 21.00).

Тухмат қурбони; Тонг: — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Соколово — «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун).

Улар Ватан учун жанг қилдилар — «ДРУЖБА» (12.00, 15.00, 18.00, 19.00).

Шубҳадан ҳоли киши устидан тергов — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Жанжалга тайёрмиз — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», (кундуз ва кечқурун).

Шилқим — «ВОСТОК» (кундуз кечқурун).

ЁЗГИ БИНОДА

Соколово — «ФЕСТИВАЛЬ».

Иккинчи ҳақиқат — «[illegible]».

ҲАР ТЎҒРИДА

ЭВМ — ЧИЗМАЧИ

У бир неча минутда география картасини чизиб тайёрлайди. Икки қаватли уй лойиҳасини тўрт минут ичида чизиб беради. Бу ишларнинг ҳаммаси автоматик равишда бажарилади.

Бунинг учун стол ўрнида металл сетка хизмат қилади. Унинг четларига электр токи юборилади. Чизма қалам шу ток таъсирида ҳаракатга келади. ЭВМ чизмачиси ишни жуда аниқ бажаради. Идеаль тўғри чизиқдан бор йўғи 12 микрон фарқ қилади.

ЛАЗЕР ҚУТҚАРАДИ

Ҳалокатга учраган кемани излаб топиш анча мушкул. Америкалик олимлар бунинг учун лазердан фойдаланишни таклиф қилмоқдалар. Агар ҳалокатга учраган кема экипажи сувга бўёқ ташласа қидиришга чиққан вертолётдан лазер нурлари воситасида сувдаги бўёқ осонгина излаб топилади.

Бу усулдан чўл ва ўрмонларда адашган одамларни ҳам излаб топиш мумкин. Бунинг учун йўловчилар бўёқ сингдирилган пластмасса тасма таққан бўлишлари керак.

ЭЛЕКТРОМАГНИТ ЎТ УРАДИ

Энг оддий ўт ўриш машинасида ҳам аввало ўқ айланиб, сўнгра ўт ўрувчи пичоқларни ҳаракатлантиради. Бу механизм анчагина қувватни беҳуда сарф қилади, тез-тез синиб ишдан чиқиб туради.

ГФР ихтирочилари бу механизмни иккита электромагнит асбоби билан алмаштиришни таклиф қилдилар. У ўт ўрувчи пичоқнинг икки томонига ўрнатилади. Электромагнитлар навбатма-навбат ишга тушиб, пичоқни ўзига тортади ва уни ҳаракатга келтиради. Бунда бирон-бир узатма механизмга ҳожат қолмайди.

ЯНА БИР АТЛАНТИДАМИ?

Эгей денгизидаги Тира ороли археологларнинг диққатини ўзига жалб қилмоқда. Орол яқинида 500 метр чуқурликда шаҳар қолдиғи борлиги аниқланди. Бу шаҳар юнон «олтин асри» давридаги маданий марказлардан бири бўлиши керак. Қаттиқ зилзила вақтида у бир неча секунд ичидаёқ денгизга чўкиб кетган. Баъзи археологлар бу шаҳар анчадан бери қидириб келинаётган Атлантида бўлиши керак демоқдалар.

ҲАЙКАЛЛАРНИНГ УМРИ УЗАЯДИ

Ҳозир XV—XVI асрларда ёғочдан тайёрланган ҳайкаллар кўплаб сақланган. Аммо вақт ўтиши билан бундай ҳайкаллар эскириб бузила боради. Олимлар уларни яшартириш йўлини топдилар. Бунинг учун ҳайкал ҳаво кирмайдиган идишга қўйилиб, махсус эритма сингдирилади. Кейин у камерада гамма нури билан ишлов берилади. Шундан кейин ҳайкалнинг оғирлиги бироз ошади. Ундаги емирилиш ҳолатлари йўқолиб, қаттиқ материалга айланади.

Бундай усул бетонларда ҳам синаб кўрилди. Шу усул билан қайта ишланган бетон сувни кам шимади ва анча чидамли бўлади.

ОСМОНДАН ТУШГАН ЎРМОН

Канада ўрмончилик институти самолётлардан туриб дарахт қаламчаси экишни таклиф қилмоқдалар. Бунинг учун дарахт қаламчаларининг бир учи пластмасса капсулага жойлаштирилиб, ерга ташланади. Капсуланинг ерга тез тушиши натижасида капсула ёрилиб кетади ва қаламча тупроққа [illegible] жойлашади.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ
Орган Ташкентского обкома КП Узбекистана и облисполкома
БИЗНИНГ АДРЕС: 700029, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, №26. ТЕЛЕФОНЛАР
Коммутатор — 330249 дан 330258 гача. Эълонлар — 338142.

Р—01558. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. Индекс 64634. Б—3406.